

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

9^E JAARGANG

WOENSDAG 7 MEI 1924

No. 436

INHOUD

	Biz.
HET HAVENVERKEER TE ROTTERDAM door <i>Jan Schilthuis</i>	405
Inflatie en Parlementair regeeren II (Slot) door <i>F. M. Wibaut</i>	409
De Rapporten der Commissies van Deskundigen, benoemd door de Commissie van Herstel II door <i>Prof. Mr. G. W. J. Bruins</i>	410
De buitenlandsche Handel van Nederland in het jaar 1923 II door <i>Dr. W. Mautner</i>	413
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Het eerste budget der Arbeidersregeering door <i>Dr. T. E. Gregory</i>	416
AANTEKENINGEN:	
De Fransche staatsschuld	418
Een der „managing directors” van het Skandinaviska Kreditaktiebolaget over het herstel van den Gouden Standaard in Zweden	419
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	420
MAANDLIJFERS:	
Résumé uit het „Monthly Bulletin of Statistics”	420
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	421—428
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Redacteur-Secretaris van het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*Aangeekende stukken: *Bijkantoor. Ruige Plaatweg 37.*Telefoon Nr. 3000. Postchèque- en girorekening
Rotterdam No. 8408.

7 MEI 1924.

De geldvraag voor de maandwisseling was deze keer bijzonder groot. Geld voor particulier disconto was er dan ook niet beschikbaar en de prolongatierente noteerde ca. 5½ pCt. Direct na de maandwisseling trad er echter een flinke ontspanning in, daar een belangrijk bedrag aan schatkistpapier niet verlengd was geworden en voor het vrijkomend bedrag op de open markt belegging werd gezocht. Particulier disconto werd dan ook belangrijk gemakkelijker; in de nieuwe week werden enkele postjes prima papier met drie handteekeningen zelfs voor 4½ pCt. geplaatst.

De weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft enkele vrij belangrijke wijzigingen te zien. De post binnenlandsche wissels blijkt van f 253 miljoen tot f 284,3 miljoen te zijn gestegen. Deze vermeerdering komt weder voor het grootste gedeelte voor rekening van den Staat; het totaal der rechtstreeks bij de Bank geplaatste schatkistpromessen steeg in de afgelopen week van f 80 miljoen tot f 109 miljoen. De effectenbelemingen bleven nagenoeg op dezelfde hoogte, doch de goederenbelemingen liepen met een kleine f 4 miljoen op. Deze stijging betreft uitsluitend de agentschappen.

Het renteloos voorschot aan het Rijk steeg met f 500.000; de zilvervoorraad der Bank stelde zich f 250.000 lager. De goudvoorraad vertoont blijkbaar als gevolg van verderen gouduitvoer naar de Vereenigde Staten opnieuw een daling van ruim f 12,5 miljoen, terwijl ten slotte ook de post papier op het buitenland met f 1,6 miljoen blijkt te zijn afgenomen. De omvang van de daling dezer laatste posten zou doen verwachten, dat de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans met een goede f 14 miljoen zouden zijn gestegen. In werkelijkheid bedraagt de stijging van de diverse rekeningen echter aanmerkelijk meer. In totaal belooft zij rond f 21 miljoen. De verklaring hiervan is vermoedelijk te zoeken in het feit, dat de Bank in de afgelopen week een gedeelte van het provenu van de recente Pondenleening der gemeente Amsterdam van het gemeentebestuur ter realisatie heeft overgenomen.

De biljettencirculatie steeg met f 35,8 miljoen. De rekening-courant saldi met f 6,5 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo noteert f 21,1 miljoen lager dan verleden week.

De wisselmarkt was deze week weinig belangrijk. Na de zeer flauwe opening op Maandag bleven de koersen gedurende de geheele week vrijwel stationnair. Alleen België zakte nog iets verder in, maar werd later toch ook weder gesteund, waardoor de daling belangrijk geremd werd.

LONDEN, 3 MEI 1924.

Met de maandwisseling was kort crediet op de geldmarkt vrij sterk gevraagd, en daggeld, dat tegen het einde van de vorige week niet meer dan 1½ pCt. kostte, deed in het midden van deze berichtsweek in vele gevallen 3 pCt. Door couponbetalingen kwam de markt Donderdag in het bezit van ruimer middelen, maar eerst Vrijdag werd daggeld meer aangeboden tegen 2 à 2¼ pCt. Het vernieuwen van zevendaagsche leeningen kostte onveranderd 2½ pCt.

Op de discontomarkt heerschte Donderdag, door het verlagen van de Bankrate der Federal Reserve Bank in New York van 4½ tot 4 pCt. een flauwe toon, zonder dat de omzet zich op grootter schaal bewoog. In het algemeen wordt niet verwacht, dat er binnen afzienbaren tijd een verandering in het disconto van de Bank of England zal komen.

2-mnds. prima bankaccept	2 ¹⁵ / ₁₆ pCt.
3- „ „ „	3 pCt.
4- „ „ „	3 ¹ / ₁₆ — ¹ / ₈ pCt.
6- „ „ „	3 ³ / ₁₆ — ¹ / ₄ pCt.

HET HAVENVERKEER TE ROTTERDAM.

De verontrustende afname van het Rotterdamsche havenverkeer in de laatste jaren houdt reeds lang veler gedachten bezig en talrijk zijn de berichten en artikelen, die daarover in dagbladen en tijdschriften verschijnen. Het onderwerp is echter zoo veelzijdig en verdient zoozeer de aandacht, dat ook na de onlangs in dit blad verschenen artikelen van den heer D. J. Wansink over de economische gevolgen van de Roerbezetting voor Nederland, eenige verdere beschouwingen nog wel mogen volgen. Als hoofdoorzaak van de ongunstige cijfers der Rotterdamsche havenbeweging, dient wel te worden beschouwd de slechte economische en commercieele toestand in vele landen der wereld en vooral die in Duitschland. Ons land en onze havens zijn nu eenmaal in verband met onze geografische ligging voor hun welvaart in hooge mate afhankelijk van ons Duitsche en verdere achterland. Toen in de laatste dertig jaren vóór den oorlog de Duitsche mijnbouw en industrie tot steeds grooter ontwikkeling kwamen, hebben onze havens zich met Rotterdam aan het hoofd voortdurend aangepast aan het zich steeds uitbreidende verkeer met het achterland. Gepoogd werd om door vooruitziende uitbreiding en verbetering van omvang en outillage der havens voor iedere verdere vermeerdering van het verkeer klaar te staan. De snelle groei van het Rotterdamsch havenverkeer blijkt uit het volgende staatje van de inklaringen uit zee in netto register-tonnen van 1850 tot 1913:

1850	346.180
1870	1.026.348
1890	2.918.425
1902	6.546.473
1907	10.107.155
1912	12.094.030
1913	12.785.861

Een groot gedeelte der goederen, met deze scheepsruimte aangebracht, bestond uit grondstoffen voor de Duitsche industrie (vooral erts), voedingsmiddelen voor de bevolking der industriestreek, (waarbij tarwe en rogge), veevoeder voor de vleeschvoorziening dier bevolking (maïs, gerst), terwijl industrieproducten en kolen Rijnafwaarts naar Rotterdam kwamen.

De geheele hoeveelheid goederen, die in Rotterdam in 1913 uit zee werd aangevoerd, bedroeg 22 miljoen tonnen van 1000 KG. In 1922 was dit cijfer 14½ miljoen ton; in 1923 was het geslonken tot 12 miljoen ton. Bij de genoemde 22 miljoen ton in 1913 waren 8 miljoen ton ertsen voor Duitschland, 2½ miljoen ton tarwe en rogge, waarvan ongeveer 1.400.000 ton voor Duitschland en 1,6 miljoen ton maïs en gerst, waarvan de helft voor Duitschland. 4,3 miljoen ton Duitsche steenkolen werden te Rotterdam langs den Rijn aangevoerd en 700.000 ton producten van de Duitsche metaalindustrie. Volgens de in- en uitklaringcijfers van Lobith beliep het totale goederenvervoer langs den Rijn naar Rotterdam in 1913 7 miljoen ton, terwijl 15 miljoen ton Rijnopwaarts van Rotterdam kwam. Van vele der te Rotterdam uit zee en van den Rijn aangevoerde goederen was weliswaar een gedeelte bestemd voor en afkomstig uit Nederland, doch het Duitsche achterland was daarbij van overwegende beteekenis. De ertsaanvoer was vrijwel geheel voor Duitschland. Wel bleef van de 4½ miljoen ton graan ongeveer ⅓ gedeelte in Nederland, terwijl ook van de rest een groot gedeelte eenigen tijd Nederlandsch eigendom was, vóór het verder zijn weg vond naar het achterland, doch dit verandert niets aan het feit, dat wij zonder de behoefte aan in- en uitvoer van ons achterland, met een veel kleinere Rotterdamsche haven zouden kunnen volstaan. Dat de afname van de goederenbeweging ten gevolge van malaise en economische depressie in Duitschland (en natuurlijk ook in ons eigen land) in hooge mate het Rotterdamsche verkeer heeft doen verminderen, blijkt uit vergelijking der cijfers van 1913 en 1922, het laatste jaar vóór de Roerbezetting. De cijfers der inklaringen vor-

men hier geen justen maatstaf, vooral omdat te Rotterdam daarin een aantal schepen werden medegegeld, die ledig aankwamen om Duitsche kolen te laden ter levering aan geallieerde landen op rekening der schadevergoeding. De inklaringen beliepen in 1922 11,9 miljoen netto register-ton, tegen 12,8 miljoen in 1913. De aanvoeren van goederen uit zee naar Rotterdam verminderden echter van 22 miljoen ton van 1000 KG. in 1913 tot 14,5 miljoen in 1922. In hoe hooge mate deze afname in het Rotterdamsche goederenverkeer het gevolg is geweest van de vermindering in de Rijnvaart, blijkt uit het feit, dat in 1913 15,7 miljoen goederen uit Rotterdam te Lobith werden uitgeklaard en in 1922 8,5 miljoen ton van 1000 KG. De inklaringen te Lobith verminderden van 7 miljoen tot 3,1 miljoen ton. Juist, toen aan het einde van 1922 eenige opleving in het achterland te bespeuren viel, gingen Frankrijk en België over tot de bezetting van het Roergebied. Voor Rotterdam beteekende zij verschuiving naar een verdere toekomst van het herstel van het achterland. De verdere gevolgen der Roerbezetting zijn onlangs door den heer Wansink uitvoerig uiteengezet, zoodat het hier voldoende is, te wijzen op verdere daling van den goederen-aanvoer uit zee te Rotterdam van 14½ miljoen in 1922 tot 12 miljoen in 1923, van de uitklaringen van Rotterdamsche goederen te Lobith van 8,5 op 5,7 miljoen ton en van de inklaringen aldaar voor Rotterdam van 3,1 op 1,7 miljoen ton. Behalve de economische depressie en de *Roerbezetting* heeft een aantal andere, doch gedeeltelijk daarmede in verband staande oorzaken bijgedragen tot den achteruitgang van het Rotterdamsche havenverkeer en gedeeltelijk behooren zij ook nu nog tot de factoren, die een herstel tegenhouden. Eigenlijk zijn zij van veel geringer beteekenis dan de genoemde hoofdoorzaken, doch bij voortdurende trekken zij in hooge mate de aandacht, omdat zij zich voordoen als nieuwe, gemakkelijk aan te wijzen verschijnselen. In de pers werden en worden deze oorzaken telkens bij haar optreden uitvoerig gesignaleerd en bovendien brengt haar aard mede, dat zij bij het publiek belangstelling wekken en tot veelvuldige bespreking leiden. Veelal toch betreft het hier maatregelen van vreemde overheden, die gedeeltelijk inbreuk maken op bestaande verdragen of waarin wij onmiddellijk een benadeeling onzer belangen zien. In beide gevallen prikkelen zij onze nationale gevoelens of ons zelfbewustzijn. Gedeeltelijk ook beteekenen zij benadeeling van de financieele belangen van aanwijsbare personen, die zich dan natuurlijkerwijze daarover ten zeerste beklagen. Andere zulke maatregelen, meer van economischen aard, of waarbij arbeidsloozen en wisselkoersen in andere landen te pas komen, bevatten soms momenten, die kunnen dienen ter verdediging van meeningen op sociaal-politiek gebied in ons eigen land en worden dan ook daarom veel besproken. Dit alles heeft ten gevolge, dat aan deze secundaire oorzaken van den achteruitgang van het Rotterdamsche havenverkeer wel eens grooter waarde wordt toegekend, dan zij verdienen in vergelijking met de hoofdoorzaak, de economische depressie in ons achterland, en in Nederland zelf, verscherpt door de vreemde bezetting van een groot en voor ons belangrijk gedeelte van dat achterland. Tot die secundaire oorzaken mogen worden gerekend:

1. de kwestie der Fransche surtaxes d'entrepôt et d'origine,
2. de inbreuken door de bezettende mogendheden op de Rijnvaartacte,
3. de concurrentie van de haven van Antwerpen,
4. de concurrentie van de Duitsche havens en verkeersverschuivingen in ons achterland.

Surtaxes d'entrepôt et d'origine.

De Fransche surtaxes d'entrepôt et d'origine zijn speciale invoerrechten, die boven het algemeene tarief worden geheven. De surtaxe d'entrepôt geldt voor niet-Europeesche goederen, ingevoerd via andere dan

Fransche zeehavens. Voor de meeste artikelen bedraagt zij Frs. 36 per 1000 KG. en voor sommige, vooral uit koloniën van Europeesche landen afkomstige goederen, zijn zij hooger. ¹⁾ De surtaxe d'origine moet worden betaald op een aantal artikelen, die echter niet, zooals bij de surtaxe d'entrepôt bijna den geheelen internationalen goederenhandel omvatten, welke afkomstig zijn uit Europeesche landen, doch ingevoerd worden uit andere landen dan het land van oorsprong. Toen Elzas-Lotharingen weder deel ging uitmaken van Frankrijk, bracht dit mede, dat goederen, die, na in Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam of andere niet-Fransche havens uit het zeeschip in Rijn-schepen te zijn overgeladen, naar Straatsburg worden vervoerd, aan dit extra recht onderhevig zijn. De surtaxes zijn bedoeld als beschermende maatregel ten voordeele der Fransche zeehavens en daarmee wordt bereikt, dat ook streken in het Oosten en Noorden van Frankrijk, die op zuiver geographische gronden haar overzeesche producten het best zouden kunnen betrekken over Antwerpen of Rotterdam, dit nu voordeliger kunnen doen over Duinkerken, Calais, Boulogne, Hâvre of Rouaan. In 1919 en 1921 nu zijn in twee étappes de Belgische havens op dit punt gelijkgesteld met de Fransche. In December 1919 werden voor Antwerpen de surtaxes alleen opgeheven voor vervoer langs den Rijn en werd van Fransche zijde nog de voorwaarde gesteld, dat over Antwerpen aangevoerde goederen slechts dan van de surtaxes zouden zijn vrijgesteld, indien zij zich daar niet langer dan een beperkten tijd hadden bevonden. Ter levering van het bewijs, dat dit tijdsbestek niet was overschreden, waren formaliteiten en certificaten noodig, die in België als hinderlijk werden gevoeld. In 1921 ging Frankrijk er toe over, ook deze belemmering weg te nemen en werd de opheffing der surtaxes tevens geldig verklaard voor vervoer per spoor over Thionville. Beide tegemoetkomingen van Frankrijk tegenover België dienen waarschijnlijk te worden beschouwd in verband met België's samenwerking, in 1919 bij de bezetting van Frankfurt, in 1921 bij de toen voorgenomen bezetting van het Roergebied, beide door Frankrijk gewenscht, en in ieder geval in verband met de wapenbroederschap in den oorlog. Voor de juistheid dezer opvatting pleit de uitspraak van l'Association des Grands Ports français in het begin van dit jaar. In een resolutie, aangenomen op een in Januari door die vereniging gehouden vergadering van vertegenwoordigers van Hâvre, Duinkerken en Straatsburg wordt o.m. gezegd, dat men tot de in 1919 en 1921 aan België ingeruimde concessies overgegaan is: „dans un intérêt national et pour répondre à des engagements pris solennellement par le gouvernement français à l'égard d'un peuple ami et allié dont le concours a été des plus utiles et des plus efficaces.”

De vergadering, waarin deze resolutie werd aangenomen, behandelde het Nederlandsche verzoek om Rotterdam op denzelfden voet als Antwerpen te behandelen en dus ook voor de over Rotterdam naar den Elzas vervoerde goederen de surtaxes op te heffen. In de reeds genoemde resolutie verklaren de Fransche havens echter, dat het aan België ingeruimde voorrecht reeds werkt „au détriment des intérêts particuliers des ports français de la mer du Nord et de la Manche”, en dat dit voorrecht reeds „a été très préjudiciable aux ports français”. Verder geeft de resolutie wel toe, dat de Nederlandsche havens lijden onder het voorrecht, dat België geniet, doch dat daarin geen reden mag liggen, om de Fransche havens nu nog verder van den eenigen steun te berooven, dien zij nog hebben. Zij beklagen zich er intengendeel nog over, dat de hun beloofde verbeteringen in het verkeer naar hun nieuwe achterland (Elzas-Lotharingen) niet tot uitvoering komen en hebben daarbij op het oog verbeteringen der kanalen, die Straatsburg verbinden met Rhône en Marne. Het Rijn-Rhône kanaal is slechts

bevaarbaar voor schepen van 150 ton, het Rijn-Marne kanaal voor schepen van 300 ton. Ook het wachten op verbetering in de spoorwegverbinding door de Vogesen, de nieuw ontworpen Percée des Vosges, duurt den Franschen havens te lang.

Werkelijk heeft de opheffing der surtaxes voor Antwerpen alle gunstige gevolgen gehad, die België maar kon verwachten, ten nadeele van Rotterdam. Dit is trouwens geen wonder, want alleen al door de surtaxe d'entrepôt kosten goederen, welke aan dat recht onderhevig zijn, bij verzending langs den Rijn over Rotterdam naar Straatsburg den Elzasser importeur Frs. 36,— per ton meer, dan diezelfde goederen, verzonden over Antwerpen. Hoe groot en practisch gesproken onoverkomenlijk deze voorsprong is, blijkt uit de omstandigheid, dat dit bedrag de geheele vracht van Rotterdam naar Straatsburg overtreft. Daarbij komt dan nog, dat de Belgische regeering voor schepen van Antwerpen naar Straatsburg en terug het sleeploon tusschen Dordrecht en Antwerpen betaalt, waardoor het nadeel van den grooteren afstand van Antwerpen grootendeels wordt opgeheven. Tegenover het groote bedrag der surtaxe beteekent trouwens dit vrije sleepen, waarvan de waarde gemiddeld slechts ongeveer 15 cent per ton bedraagt, niet veel. Sedert het najaar van 1923 varieert het Rijnverkeer van Antwerpen naar Straatsburg van 20.000 tot 40.000 ton per maand, wat dus bij een gemiddelde van 30.000 ton aan den Belgischen staat maandelijks f 15.000 heen en f 15.000 terug zou kosten, of totaal per jaar circa 3 à 400.000 gulden.

Door dit alles is het goederenvervoer over den Rijn van Rotterdam naar Straatsburg bijna geheel verplaatst naar Antwerpen. In 1913 bedroeg dit verkeer van Rotterdam 320.000 ton, van Antwerpen 108.000 ton, in 1919 Rotterdam 209.000 en Antwerpen 267.000 en van 1920 af is het Rotterdamsche aandeel tot de kleinst mogelijke afmeting teruggebracht. Nu rijst de vraag, hoe groot de schade nu wel is, die hierdoor aan Rotterdam wordt berokkend. De hoeveelheid goederen, die Straatsburg per jaar over den Rijn ontvangt, bedraagt ongeveer 400.000 ton. In de gunstigste jaren leverde Rotterdam daarvan $\frac{1}{3}$, terwijl het geheele Rotterdamsche vervoer Rijnopwaarts in 1913 15½ miljoen bedroeg. Tegenover dit laatste cijfer is een verlies van 300.000 ton niet van overweldigende betekenis, ook wanneer in aanmerking wordt genomen, dat de schepen, welke goederen naar Straatsburg brengen, weder geladen in Rotterdam kunnen worden terugverwacht. Tegenwoordig worden voor dit verkeer vooral Belgische en Fransche schepen gebruikt, die op den terugweg een groot deel van den uitvoer van Elzas-Lotharingen bewerktstelligen. Dientengevolge wordt als zijdelingsch voordeel van Antwerpen uit de vrijstelling van de surtaxes, de uitvoer uit de herwonnen Fransche provincies naar de Fransche koloniën vooral over Antwerpen geleid.

Daarbij dient men niet te vergeten, dat zelfs indien Rotterdam van surtaxes werd vrijgesteld, toch een gedeelte der overzeesche producten den Elzas, nu die weder tot Frankrijk behoort, wel via de Fransche havens, dank zij de voordeelige tarieven per spoor, zal bereiken. Ook België heeft goedkoope uitzonderingstarieven voor vervoer naar den Elzas van over Antwerpen aangevoerde goederen. Het zou dus in ieder geval wel voor Rotterdam onbereikbaar blijven, weder tot $\frac{1}{4}$ van 400.000 ton te komen en 200.000 ton zou reeds een mooi resultaat zijn.

Indien dus de hoeveelheid goederen, die Rotterdam mist door de surtaxes d'entrepôt et d'origine niet van buitengewoon grooten omvang is, zoo heeft deze kwestie, gecombineerd met het vrije sleepen naar Dordrecht, juist in Nederland in hooge mate de aandacht getrokken, omdat juist in dezen tijd iedere hoeveelheid goederen, die aan onze haven wordt onttrokken, zwaar weegt en bovendien wegens het minder aangename karakter dezer Rotterdam aangedane concurrentie.

¹⁾ Tabak en kinabast zijn vrij.

Wie denkt over maatregelen tot tegenweer, overweegt verschillende mogelijkheden, die echter alle bij nader inzien, of onuitvoerbaar of zeer bezwaarlijk blijken. Tot een beroep op de Rijnvaart-acte is onze regering nog niet overgegaan. Het is trouwens ook de vraag, of zij daarmee iets zou bereiken. Een afweermaatregel, die wel bij belanghebbenden is opgekomen, zou zijn vrij slepen voor rekening der Nederlandsche of Rotterdamsche overheid. Vrij slepen naar Dordrecht zou echter waarschijnlijk niet voldoende zijn, daar hiermede wel het Antwerpsche voordeel van het vrije slepen naar Dordrecht wordt opgeheven, doch lang niet het voordeel van de Belgische ontheffing der surtaxes. Zou echter bovendien niet dadelijk het Belgische vrije slepen worden uitgebreid tot een hooger Rijnopwaarts gelegen punt? Afdoende zou het misschien slechts zijn, indien de Nederlandsche overheid de geheele surtaxes betaalde voor alle via Nederlandsche havens naar Straatsburg vervoerde goederen. Dat zou bij den tegenwoordigen Frankenkoers en een vervoer van bijvoorbeeld 200.000 ton een uitgave vorderen van ongeveer 1,3 miljoen gulden per jaar. Indien de bereidverklaring der Nederlandsche overheid om de surtaxes voor haar rekening te nemen, geen Straatsburgsch vervoer naar de Nederlandsche havens trekt, zullen geen uitgaven noodig zijn, doch indien onze havens op deze wijze hun vervoer naar den Elzas terug kregen, zou het mogelijk zijn, dat de Fransche havens, daar dan Antwerpen uit de vrijstelling van de surtaxes geen voordeel meer trekt, krachtiger aandringen op het intrekken dier vrijstelling en dan misschien met meer kans op succes dan onder de tegenwoordige omstandigheden. In ieder geval zou echter moeten vaststaan, dat de handel in den Elzas niet ook om andere redenen dan de vrijstelling der surtaxes aan Antwerpen de voorkeur geeft boven Rotterdam. Op het bestaan dier redenen zal ik straks nog kunnen wijzen. Ook is wel eens gedacht aan het betalen der geheele Rijnvracht door de Nederlandsche overheid, doch hiermede zou weinig te bereiken zijn, daar de surtaxe hooger is dan de vracht. Het heffen van hooge rechten op het Kanaal van Hansweert naar Wemeldinge of het belasten van den doorvoer als tegenmaatregel zijn ons op grond van verschillende verdragen onmogelijk. (Verdrag van Barcelona en Rijnvaart-acte art. 7), terwijl men daarvoor ook om andere redenen in Nederland waarschijnlijk weinig zou gevoelen.

Blijft dus het voortdurend aandringen bij Frankrijk langs diplomatieken weg op gelijkstelling met Antwerpen, doch veel kans van slagen bestaat hier zeker niet. Slechts indien voor Frankrijk de redenen om België ter wille te zijn, vervallen en de Fransche regering gevolg kan geven aan de voortdurende klachten der Fransche havens over de begunstiging van België te haren nadeele, zou verandering kunnen komen. Die zou dan echter geheel buiten onze bemoeiingen om tot stand komen. Dat de Fransche havens de vrijstelling van Antwerpen van de surtaxes gevoelen als benadeeling harer belangen, blijkt uit de aangehaalde resolutie van de Association des Grands Ports français. Het zijn ook de Fransche havens geweest, die zich indertijd hebben verzét tegen het verzoek van Straatsburg om te worden beschouwd als zeehaven, waardoor voor den Straatsburgschen invoer de kwestie der surtaxes automatisch zou zijn verdwenen en Rotterdam, wat deze aangaat, niet ongunstiger zou zijn komen te staan dan Antwerpen. Aanleiding om den Nederlandsche havens dezelfde voordeelen te verschaffen als den Belgischen heeft Frankrijk, voor zover nu te zien is, niet in het minst, waar er geen Nederlandsche diensten te beloonen vallen, zooals tegenover België het geval was.

De kwestie der surtaxes onttrekt zich dus practisch gesproken aan alle werkingssfeer van Nederlandsche pogingen om verandering te verkrijgen en wij zullen ons dus bij de feiten moeten neerleggen. Daarbij komt,

dat indien Antwerpen en Rotterdam later in die voege worden gelijkgesteld, dat de Antwerpsche bevoordeeling weer wordt ingetrokken, het geheele Rijnverkeer naar Straatsburg, zoowel van Antwerpen als van Rotterdam, zeer zal achterstaan bij den omvang van vóór den oorlog. Ongetwijfeld zal dan Frankrijk trachten door lage spoorwegtarieven het verkeer naar zijn herwonnen provincies over zijn eigen havens te leiden, geholpen door den voorsprong der surtaxes. Ik voorzie dan ook, dat dan Straatsburg nooit weder als Rijnhaven de beteekenis zal krijgen, die het had in zijn Duitschen tijd. Wel verheugt men zich tegenwoordig in Frankrijk over het drukke verkeer in de haven van Straatsburg en wordt sterk aangedrongen op krachtiger uitvoering der uitbreidingsplannen van die haven, doch een groot gedeelte van het verkeer wordt veroorzaakt door den aanvoer van Deutsche reparatiekolen, die Rijnopwaarts via Straatsburg Frankrijk en gedeeltelijk Italië bereiken. Het valt niet te zeggen, welk gedeelte van dit verkeer ook voor de toekomst blijvend zal zijn.

Belangwekkend is de houding der Elzasser kooplieden ten opzichte van de kwestie der surtaxes. Men zou meenen, dat zij betreuden afhankelijk té zijn van de monopolistische positie van Antwerpen, dat zij liever ten opzichte van vrachten, expeditieloon, etc. Rotterdam en Antwerpen zouden laten concurreren en dus zouden aandringen op opheffing der surtaxes, ook voor goederen, aangevoerd over Rotterdam. Blijkbaar zijn zij daarvoor echter te goede Franschen geworden. Dit blijkt ook uit de reeds eerder aangehaalde resolutie aangenomen op de vergadering in Januari van de Association des Grands Ports français, waarin voorkomt: „Il est reconnu que l'accès de „Strasbourg par Rotterdam est plus facile que par „Anvers et bien que la situation des représentants de „Strasbourg soit jugée délicate, ces derniers estiment „devoir s'élever au-dessus de leurs intérêts purement „strasbourgeois et se placer au point de vue de l'„intérêt général.”

Wel beklagt men zich er te Straatsburg over, dat de Belgen zich meer moeite geven om per spoor met goedkope tarieven den Elzas te bedienen en niet voldoende acht slaan op den waterweg, waarvan de haven van Straatsburg de dupe wordt. Dat men zich te Straatsburg geen moeite geeft, om zich van Rotterdam's voordeelen te bedienen (betere outillage, betere en snellere behandeling der goederen, kortere afstand) blijkt uit het feit, dat ook goederen, die niet aan surtaxes onderhevig zijn (Europeesche) toch over Antwerpen gaan. Tot de voornaamste oorzaken van dit verschijnsel behooren blijkbaar de valutaverhoudingen, de nauwe relaties uit den oorlogstijd en het vrije slepen.

Verbetering is misschien te verwachten, als binnen enkele jaren Kehl weer Duitsch is en de bevoordeling van goederen uit Elzas-Lotharingen bij invoer in Duitschland niet meer geldt. Volgens artikel 65 van het verdrag van Versailles zijn voor den tijd van 7 jaren de havens van Kehl en Straatsburg tot één havenbedrijf vereenigd, onder een Franschen directeur, die benoemd en ontslagen wordt door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart, welke ook op zijne leiding toezicht uitoefent. Indien na zes jaren Frankrijk van oordeel is, dat het stadium, waarin de havenwerken te Straatsburg verkeerden, verlenging van den termijn van 7 jaren noodig maakt, kan de Centrale Commissie voor de Rijnvaart, dien termijn met ten hoogste 3 jaren verlengen. Verder bepaalt artikel 68, dat goederen, afkomstig uit Elzas-Lotharingen gedurende 5 jaren na het van kracht worden van het Verdrag vrij van alle invoerrecht in Duitschland moeten worden toegelaten. Na afloop der in deze artikelen vermelde termijnen voelt Straatsburg misschien weer het nadeel, dat Rotterdam aan surtaxes onderhevig is en komt uit Straatsburg zelf aandrang om Rotterdam gelijk te stellen met Antwerpen, indien ten min-

ste tegen dien tijd de vrijstelling van Antwerpen nog bestaat. Ook echter indien de nadeelige positie van Rotterdam nog lang blijft bestaan, is uitbreiding van het Rotterdamse Rijnverkeer met Straatsburg niet onmogelijk. Dat verkeer Rijnopwaarts heeft altijd voor een groot gedeelte bestaan uit graan, waarvan bijvoorbeeld in 1922 190.000 ton van Antwerpen naar Straatsburg werden vervoerd, plus de hoeveelheid, die per spoor haar weg naar Elzas-Lotharingen vond. Meer en meer zal, nu Rusland en de Balkan weder geregeld als graanleverancier optreden, daarbij sprake zijn van Europeesch graan, dat niet getroffen wordt door de surtaxe d'entrepôt. De surtaxe d'origine is op graan slechts toepasselijk, indien dat graan grondstof is voor macaroni en dergelijke artikelen. Slechts enkele tarwesoorten komen daarvoor in aanmerking en zoolang het tarief van de surtaxe d'origine in zijn tegenwoordigen vorm wordt gehandhaafd, ligt er dus in de surtaxes geen aanleiding, dat Elzas-Lotharingen zijn Europeesch graan niet over Rotterdam zou betrekken.

Ik wil ten slotte niet onvermeld laten de vrees, die in Nederland nog al eens is opgekomen, dat bij definitieve consolidatie van den Franschen invloed in het verdere Rijnland de surtaxes ook daarvoor zouden worden ingevoerd, al of niet met uitsluiting van Antwerpen en in ieder geval ten voordeele der Fransche havens en tot verder groot nadeel van Rotterdam. Het laatst werd deze vrees nog weder geuit door den heer Brautigam in de Rotterdamsche Raadsvergadering van 17 Januari 1924. Veel belangrijker dan in het geval van Elzas-Lotharingen zou voor Rotterdam het verlies aan achterland zijn, indien de werkingssfeer der surtaxes deze uitbreiding onderging. Het lijkt mij zeer bezwaarlijk ons hiertegen te wapenen, doch ik meen tevens, dat de ontwikkeling der politieke gebeurtenissen der laatste maanden op een vermindering van het gevaar wijst.

JAN SCHILTHUIS.

(Wordt vervolgd.)

INFLATIE EN PARLEMENTAIR REGEEREN.

II (Slot.)

Wij vragen dus voor publiekrechtelijke lichamen geen „vrijbrief” tot het doen van buitengewone uitgaven. Wij stellen, dat de verlofbrief tot het doen van buitengewone uitgaven door de daarvoor gekozen organen niet moet worden gegeven, bij goed beleid zelfs hun niet moet worden gevraagd, indien niet vast staat, dat de buitengewone uitgaven als kapitaalsuitgaven — om met professor Bruins van het Memorandum te spreken — kunnen worden gezien. Dat is, dat de economische productiviteit, het kapitaalkarakter, van deze buitengewone uitgaven vast staat. Het feit, dat wij voor buitengewone uitgaven den eisch stellen, dat zij een kapitaalkarakter zullen hebben, sluit in, dat wij aanvaarden, dat het bedrag dier buitengewone uitgaven moet worden gevonden uit middelen voor kapitaalvorming bestemd. Uit geld dus, dat belegging zoekt. De aanvaarding dezer stelling is geen concessie, die wij doen aan de nieuwe eischen, die Prof. Bruins aan de buitengewone uitgaven van publiekrechtelijke lichamen stelt. Zij is voor ons een axioma.

Volgt nu uit onze aanvaarding dezer stelling, dat wij ook aanvaarden, dat publiekrechtelijke lichamen, eer zij tot economisch productieve uitgaven besluiten, het voor deze uitgaven vereischte kapitaal op de beleggingsmarkt opnemen? Is het anders gezegd „creatie van kunstmatige koopkracht”, is het inflatie, wanneer publiekrechtelijke lichamen anders handelen? Indien wij ons konden terugtrekken in professorale afzondering, dan zouden wij ertoe kunnen komen deze vraag bevestigend te beantwoorden. Een publiekrechtelijk lichaam, dat kapitaalsuitgaven voteert, zelfs reeds zulke uitgaven doet, eer zij aan de beleggingsmarkt het belegging zoekende kapitaal heeft onttrokken, loopt theoretisch gesproken vooruit op een koop-

kracht, die eerst later zal ontstaan. Immers de economische productiviteit van de kapitaalsuitgave zal eerst in werking kunnen treden, wanneer de kapitaalsaanwending heeft plaats gehad en het daarmede verkregen productieve object zijn werking zal kunnen doen. Feitelijk wordt eerst dan de productieve werking verkregen van het met de kapitaalsuitgaven gestichte object, die nieuwe koopkracht kan scheppen, welke het equivalent zal opleveren voor de kapitaalslasten van de kapitaalsuitgaven, die zijn gevoteerd.

Hoe komen nu echter deze dingen te staan in het economisch leven?

In het jaar 1913, een voorbeeld, heeft de Amsterdamsche Raad besloten tot aankoop en onteigening van gronden ten behoeve van den aanleg van de haven-West en den aanleg van de Coenhaven. In Januari 1917 heeft diezelfde Raad een krediet gevoteerd voor den aanleg van de Coenhaven. Einde 1923 was de Coenhaven nog niet voltooid en was met het graven van de haven-West nog niet begonnen. Doch voor beide objecten te zamen was uitgegeven een bedrag van ongeveer 7 miljoen gulden. Het zal nog enkele jaren duren eer met het graven van de haven West wordt begonnen. Dan nog enkele jaren eer de haven-West is voltooid. Dan allicht nog een paar jaar eer dit economisch productief object ten volle productief is geworden. Hier hebben wij nu een uitgave van 7 miljoen, die voor economisch productieve objecten wordt gedaan, jaren voordat deze objecten inderdaad productief kunnen worden. En zonder twijfel wordt hier theoretisch-economisch gezien op nog te ontstane productiviteit geanticipeerd.

Zou nu Prof. Bruins werkelijk willen, dat de beleggingsgelden voor die economisch productieve kapitaalsuitgaven aan de beleggingsmarkt zouden zijn onttrokken in het jaar 1913? Indien hij dat zou willen moet hij de consequentie aanvaarden, dat het publiekrechtelijke lichaam, dat zulke economisch productieve stichtingen moet doen, zeer belangrijke bedragen aan de beleggingsmarkt onttrekt, jaren voordat het de feitelijke kapitaalsuitgaven heeft te doen. Zeer belangrijke bedragen, want de Coenhaven en de haven-West zijn voor het publiekrechtelijke lichaam in kwestie hier maar twee voorbeelden van een reeks van soortgelijke uitgaven, die zulke publiekrechtelijke lichamen eveneens moeten doen. Moeten doen, omdat het het economisch leven bij voorbaat lam zou slaan, indien het deze kapitaalsuitgaven niet deed. De consequentie zou zijn, dat de opgenomen kapitalen gedurende jaren zouden zijn te bewaren of onvoordeelig en niet zonder risico te beleggen. De consequentie zou ook zijn, ander voorbeeld, dat het volle bedrag, gedurende een reeks van jaren uit te geven voor de drooglegging van de Zuiderzee, andere kapitaalsuitgaven, die economisch productief worden geacht, door den Staat aan de beleggingsmarkt waren onttrokken, eer met het doen van een groot deel dezer uitgaven voor deze drooglegging een begin van uitvoering was gemaakt.

Wij zien de mogelijkheid, dat Prof. Bruins en Prof. Mees ons vergasten op een economische theorie, die inderdaad gebiedt, dat deze consequenties zouden worden aanvaard. Gebiedt in naam van het inflatiegevaar om inflatorische werking van het scheppen van kunstmatige koopkracht, het fingeeren van productiviteit, die er nog niet is, te voorkomen. Doch wij wagen het te zeggen, dat het volgen van zulk een theorie de economische ontwikkeling in hooge mate zou belemmeren en schaden. Wij durven niet betwisten, dat de aanhanger van zulk een theorie een voortreffelijk professor zou zijn, maar wij stellen daarnaast, dat hij onbruikbaar zou zijn om het financieel beleid te voeren van Staat en Gemeente. Wij stellen, dat publiekrechtelijke lichamen telkens en herhaaldelijk in het belang van het economisch leven economisch productieve uitgaven hebben te doen, waarmede zij op de nieuwe koopkracht, die van deze productieve uitgaven wordt verwacht, vooruitloopen. En dat men de vrees voor inflatie tot

een rem maakt voor het economisch leven, wanneer men in naam van het inflatiegevaar financieel beleid van publiekrechtelijke lichamen als hier werd geschetst, veroordeelt.

Hoe staat het nu met de beleggingsmarkt?

Wij aanvaardden reeds het axioma, dat kapitaalsuitgaven moeten worden gedaan uit geld, dat belegging zoekt. Doch moeten nu publiekrechtelijke lichamen, die voor weloverwogen kapitaalsuitgaven belegginggeld vragen, zich eerst rekenschap geven of de beleggingsmarkt, indien aan hun vraag werd voldaan, nog voldoende ruimte laat voor belegginggeld, dat particuliere ondernemingen wellicht zullen begeeren? Dit wordt door Prof. Bruins gesteld, doch wordt door ons verworpen. Publiekrechtelijke lichamen kunnen zich niet op het standpunt stellen, dat hun kapitaalsuitgaven in economische productiviteit, hun kapitaalsaanwending, economisch productief gezien, achter zouden staan bij particuliere kapitaalsaanwending. Zij kunnen het niet aanvaarden in het belang van hun aandeel in de bevordering der ontwikkeling van het economisch leven, waarvoor zij de verantwoordelijkheid dragen. Zij behoeven het ook niet, omdat in geen deele vaststaat, dat de particuliere kapitaalsaanwending economisch productief gezien voor het economisch leven meer bevorderlijk is dan de kapitaalsaanwending door publiekrechtelijke lichamen. Moeten dan, Prof. Bruins zinspeelt daarop, publiekrechtelijke lichamen zich met hun vraag beperken tot de nationale beleggingsmarkt? Prof. Bruins zegt het niet ronduit. In onderschriftjes onder artikeltjes van „S.” over de leening in vreemde valuta door Amsterdam gesloten, lijkt de Redactie van Economisch-Statistische Berichten te dezen opzichte weifelend en wankelend. Wij stellen voorloopig als onze meening, dat de beleggingsmarkt ook door publiekrechtelijke lichamen, zoowel als door particuliere ondernemingen, die belegginggeld voor kapitaalsaanwending zoeken, internationaal mag worden gezien. Mag worden gezien telkens, wanneer leeningen buiten het eigen land voor het publiekrechtelijk lichaam tastbaar voordeliger zouden blijken, dan leeningen in het eigen land. Moet worden gezien, wanneer de beleggingsmarkt in het eigen land geen ruimte biedt voor economisch productief noodzakelijke uitgaven van publiekrechtelijke lichamen en de buitenlandsche markt die ruimte wel biedt. Waarbij dan in dit laatste geval de eisch van voordeliger leenen op de vreemde beleggingsmarkt dan op de binnenlandsche vervalt.

Indien, wij zeiden het reeds, Prof. Bruins van meening is, dat publiekrechtelijke lichamen zich tot de binnenlandsche beleggingsmarkt moeten bepalen, aanvaardt hij dan ook voor het binnenlandsche belegginggeld een verbod om zich in buitenlandsche beleggingen te begeven? Wij stelden de vraag reeds en veroorloven ons die te herhalen.

Onze conclusie is dus, dat wij voor het financieel beleid van publiekrechtelijke lichamen de formulering van Prof. Bruins uit het Brusselsche Memorandum ten volle aanvaarden. Onze conclusie is voorts, dat kapitaalsuitgaven door publiekrechtelijke lichamen te doen, ten opzichte van hun economische productiviteit scherp moeten worden getoetst. Zijn echter de kapitaalsuitgaven van publiekrechtelijke lichamen noodig voor het economisch leven, dan moeten zij worden gedaan. In de kapitaalsuitgaven moet dan worden voorzien, onverschillig of de beleggingsmarkt ruim is of minder ruim. Wij verwerpen daarbij, dat in naam van een theoretische conclusie van theoretisch inflatiegevaar aan deze publiekrechtelijke lichamen de eisch zou worden gesteld kapitaalsuitgaven na te laten, die voor de ontwikkeling van het economische leven worden vereischt. Wij verwerpen ook, dat eenige circulatiebank in hoogste instantie over het doen van deze kapitaalsuitgaven zou beslissen. Maar wij gaan verder. Wij zeggen, dat de circulatiebank wel degelijk tot taak heeft, met het voorrecht van biljettenuit-

gifte, dat zij in haar octrooi ontving, ten volle rekening te houden ten opzichte van haar medewerking bij de financiering van uitgaven, door publiekrechtelijke lichamen op goeden grondslag gedaan. Op goeden grondslag d.w.z. op den grondslag van sluitende budgetten voor gewone ontvangsten en gewone uitgaven, op den grondslag van goede leeningspolitiek, dat wil zeggen, om alweer met Prof. Bruins van het Memorandum te spreken, dat „leeningen slechts worden toegestaan voor kapitaalsuitgaven”. Doch wij wijzen daarbij af, dat de circulatiebank, indien niet formeel, dan toch feitelijk, in de financieele gestie van publiekrechtelijke lichamen zou ingrijpen door haar medewerking te onttrekken voor het financieren van op deze grondslagen geoorloofde uitgaven, indien deze zouden komen buiten een grens, die de Nederlandsche Bank zelfstandig zou trekken. Ook dan zou de Ned. Bank in naam van een theoretisch inflatiegevaar het economisch leven van den Staat, die haar het octrooi verleende, mede om het economisch leven te bevorderen, gaan belemmeren en gaan beletten.

F. M. WIBAUT.

DE RAPPORTEN DER COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN, BENOEMD DOOR DE COMMISSIE VAN HERSTEL.

II.

In het vorige nummer werd uiteengezet, hoe de Commissie-Dawes als bronnen waaruit het voor schadevergoedingsdoeleinden te reserveeren surplus verkregen zal moeten worden, aanwijst:

1o. een budget-overschot, bereikbaar door een juist financieel beleid, gesteund door enkele nieuwe speciale heffingen, waaronder een tabaksbelasting, die practisch veel van een monopolie weg heeft;

2o. een uitkeering van de schuldvrij geworden spoorwegen, te dien einde te belasten met een obligatieschuld van 11 milliard goudmark; deze uitkeering te vermeerderen met de huidige speciale spoorwegbelasting;

3o. een uitkeering van de industrie, te dien einde eveneens met een nieuwe obligatieschuld, ten bedrage van 5 milliard goudmark, te belasten.

Het is de bedoeling der commissie, dat deze bedragen zullen worden overgebracht op een loopende rekening bij de nieuw op te richten circulatiebank. Sommige bedragen zullen één- of tweemaal 's jaars worden betaald, andere zullen meer geregeld vloeien.

De tweede stap is nu de overbrenging dezer saldi naar de gerechtigde vreemde regeeringen.

Reeds sedert Keynes' eerste boek is door hen, die van het schadevergoedingsvraagstuk een ernstige studie maakten, ingezien, dat deze twee quaesties zelfstandig naast elkander stonden. Scherp wordt dit ook op den voorgrond gesteld in het de vorige week reeds genoemde onderzoek van het Amerikaansche Institute of Economics.

Het gaat in het wezen der zaak om één surplus in tweeërlei opzicht. In de eerste plaats om een surplus in binnenlandsche koopkracht, hetwelk de Commissie wenscht te ontleenen aan de evengenoemde bronnen, in de tweede plaats om een surplus op de buitenlandsche betalingsbalans.

In principe is vol te houden, dat er tusschen beide surplusvormen verband bestaat. Ook in dit opzicht kan men een volk zien als een som van individuen, voor welke som in ingewikkelder vorm geldt, wat voor één individu vanzelf sprekend zou zijn. Het binnenlandsche verkeer is een interne gesloten cirkel. Het gevolg is, dat, waar men ook het surplus aan koopkracht aftapt, dit steeds ten gevolge moet hebben een vermindering van verbruik, die voor het volk en bloc genomen leiden moet tot een verhoogden export of verminderden import.

Uit deze beschouwing, waarvan de juistheid in theorie niet te ontkennen is, vloeit intusschen slechts

voort, dat, indien storende invloeden uit anderen hoofde afwezig zijn, beide surplussen de neiging zullen hebben uiteindelijk samen te vallen. Beide vormen echter een rekening-courant en kunnen als zoodanig tijdelijk een onderling zeer verschillend verloop vertoonen, terwijl bovendien vreemde storende invloeden, waaraan de zoo ingewikkelde betalingbalans van een modern land steeds onderhevig kan zijn, alsmede geforceerde internationale kapitaalverplaatsingen deze afwijkingen nog belangrijk kunnen vergroeten.

Overwegingen van dezen aard zullen moeten verklaren, waarom de Commissie de vraag, of inderdaad, wanneer de mark blijvend zal zijn gestabiliseerd, de Deutsche betalingsbalans een voldoende overschot voor de betaling der schadevergoeding zal kunnen opleveren, niet zelfstandig onder het oog heeft gezien. Zooals uit het rapport blijkt, is de Commissie tot de vaststaande overtuiging gekomen, dat de Deutsche huishouding de door haar gewenschte surplussen in den vorm van interne koopkracht zonder overmatig bezwaar zal kunnen opleveren, en zij steunt deze overtuiging met krachtige gronden. Met dat al zou een zelfstandig onderzoek van de Deutsche betalingsbalans en de mogelijkheden van uitzetting en inkrimping van de samenstellende posten in actief en passief, als proef op de som goede diensten hebben kunnen verrichten.¹⁾

Intusschen heeft de Commissie bij haar concrete voorstellen ter dege met dit dubbele karakter van het schadevergoedingsvraagstuk rekening gehouden en duidelijk blijkt, dat zij de mogelijkheid onderstelt, dat te eeniger tijd beide surplussen meer zullen gaan uiteenloopen, dan hetgeen als een eenvoudig verschil in verloop van rekening-courant kan worden aangemerkt.

De, in dit opzicht zeer uitgewerkte voorstellen der Commissie komen hierop neer.

Er zal worden benoemd een „Agent for Reparation Payments”, te wiens name de betrokken rekening bij de circulatiebank zal komen te staan. Hij zal worden bijgestaan door 5 personen, deskundig op het gebied van het internationale wisselverkeer, in welke Commissie, naast Engeland, Frankrijk, Italië en België, Amerika vertegenwoordigd zal zijn. Tezamen vormen deze met den „Agent” het zoogenaamde „Transfer Committee”, hetwelk nu de overdracht van de op de rekening overgebrachte bedragen aan de geallieerde schuldenaren heeft te bewerkstelligen. In de eerste plaats zal het de leveranties in natura uit dezen post betalen. Zooals de vorige week reeds werd medegedeeld wenscht de Commissie-Dawes met deze leveranties in natura niet te breken. Niet alleen hebben de internationale verhoudingen zich aan dezen vorm van terbeschikkingstelling aangepast, maar bovendien is het hierbij onmogelijk, dat de Deutsche producent de opbrengst in het buitenland laat staan. Ook is, mits de eischen niet overdreven worden, er een prikkel voor de Deutsche productie in gelegen. Aan den anderen kant stelt de Commissie den categorischen eisch, dat de goederen door het ontvangende land niet weder op de internationale markt zullen worden gebracht.

In de tweede plaats zal het Transfer-Committee de op rekening gebrachte bedragen, voorzover de wisselmarkt het zonder gevaar voor het Deutsche ruilmiddel toelaat, door aankoop van wissels omzetten in

¹⁾ Gelijk men weet is vooral deze quaestie in tal van geschriften, in den jongsten tijd o.a. ook in het onderzoek van het Institute of Economics, uitvoerig onder het oog gezien.

In dit laatste geschrift wordt in dit opzicht een zeer weinig optimistische meening verkondigd, die intusschen in belangrijke mate gebaseerd is op de Deutsche statistieken van in- en uitvoer van de laatste jaren. Het is echter de vraag, of men deze statistieken tot grondslag mag nemen. Reeds de Commissie-Vissering-Brand, die in 1922 op verzoek van de Deutsche regeering een onderzoek instelde naar de positie van dit land, schoof in de beide rapporten, die zij uitbracht, deze statistieken in vrij krasse termen terzijde. Ook de nog te bespreken Commissie-McKenna deelt mede, dat zij deze statistieken, met name wat de waarde van im- en export betreft, geheel ter zijde heeft gesteld.

geallieerde valuta. Hierbij zullen zoowel de Deutsche Regeering als de nieuwe circulatiebank behulpzaam moeten zijn, deze laatste o.a. door haar discontopolitiek te regelen naar de in dit opzicht te stellen eischen. Bovendien zal het Committee op verzoek van iederen crediteur-Staat aan particulieren uit dat land bedragen voor blijvende doeleinden (aankoop van vast goed etc.) ter beschikking kunnen stellen, waarbij Duitsland echter zeker medezeggenschap zal hebben.

Middelwijd zal het saldo op rekening bij de circulatiebank door deze voor haar normale creditoperaties mogen worden benut.¹⁾ Dit saldo zal echter twee milliard niet te boven mogen gaan. Zwelt het nog verder aan, dan kunnen door het Committee nog tot een verder bedrag van drie milliard obligaties worden aangekocht en leeningen op korten termijn worden aangegaan. Is ook deze grens bereikt, dan acht de Commissie het beter, dat de bijdragen, van het Deutsche budget te verkrijgen, tijdelijk naar verhouding worden verlaagd, met dien verstande evenwel dat deze verlaging niet zal plaats vinden, wanneer de accumulatie het gevolg is van manoeuvres van de Deutsche regeering of van bepaalde groepen op de wisselmarkt. In dat geval zal het Committee de maatregelen kunnen nemen, die het wenschelijk acht om deze manoeuvres tegen te gaan.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de Commissie allerninst voor de praktische moeilijkheden, die mogelijkkerwijs uit dezen hoofde te wachten zijn, de oogen gesloten heeft. Over haar voorstellen oordeelt de Commissie zelf in de volgende bewoordingen, die men geneigd zou zijn ten volle te onderschrijven: „We do not deny that this part of our proposal will present difficulties of a novel character which can only be solved by experience. But what are the alternatives?”

Terecht schrijft de Commissie echter tevens: „We are convinced that some kind of co-ordinated policy with continuous expert administration in regard to the exchange, lies at the root of the reparation problem and is essential to any practicable scheme in obtaining the maximum sums from Germany for the benefit of the Allies.”

Het ligt voor de hand, dat de enorme wisseltransacties, die uit de schadevergoedingsregeling zullen voortvloeien, onvermijdelijk een buitengewoon grooten invloed op de gestie van de *nieuwe circulatiebank* zullen uitoefenen. En om deze reden, én om de zekerheid te erlangen, dat van een hernieuwde inflatieperiode geen sprake zal kunnen zijn, is door de Commissie voor de nieuwe circulatiebank een uitgebreid buitenlandsch toezicht ontworpen, uitgebreider dan, behalve in geval van opzettelijke tegenwerking, voor het bestuur van den Staat.

De beteekenis, die de Commissie aan een juisten opzet van de nieuwe circulatiebank hecht, blijkt uit het feit, dat de in het rapport getrokken hoofdlijnen in een bijlage verder in een uitvoerige concept-regeling worden uitgewerkt. Legt men deze concept-regeling naast de bestaande wettelijke regeling voor de Rijksbank, dan blijkt, naast overeenkomst, van zeer belangrijk verschil.

Het verschil zit in hoofdzaak in het feit, dat de bestaande zeer nauwe banden met de regeering — zoo nauw, dat de vraag of de Rijksbank eigenlijk wel een afzonderlijke naamlooze vennootschap was, voor den oorlog een geliefkoosd onderwerp was voor dissertaties — geheel worden verbroken. Terwijl in dit opzicht dus volledige zelfstandigheid is nagestreefd, is daartegenover een internationaal toezicht in het leven geroepen, dat zonder op essentiele punten het zeggenschap uit handen van het Deutsche bestuur te nemen, toch practisch een juist beleid zal kunnen waarbor-

¹⁾ Waar de schadevergoedingsrekening bij de bank een rekening is als alle andere, spreekt dit feitelijk van zelf. Curieus is evenwel, dat de woorden, waarin dit in den Engelschen tekst wordt geconstateerd, in den Franschen tekst ontbreken.

gen. Dit toezicht — en dit is een zeer belangrijk punt — verschilt intusschen principieel van de reeds genoemde en verderop nog ter sprake komende internationale organen, wier instelling de verzekerdheid van de betaling der schadevergoeding ten doel heeft. Terwijl deze laatste toch uitsluitend geallieerde organen zijn, is bij het toezicht op de centrale bank, dat niet in de eerste plaats de voldoening der schadevergoeding doch geordende monetair verhoudingen binnen het Duitsche gebied ten doel heeft, ook aan vertegenwoordigers van neutrale landen een plaats gegeven. Het feit, dat hierbij twee neutrale landen, Nederland en Zwitserland, betrokken zijn, is mede hierom van groote beteekenis, omdat bij verschillende stemmingen over belangrijke punten eenstemmigheid der vreemde vertegenwoordigers wordt vereischt dan wel hoogstens één afwijkende stem is toegelaten.

De gang van zaken zal de volgende zijn. Eerste daad is de instelling van een commissie van organisatie, bestaande uit twee personen, den huidige president van de Rijksbank, dr. Schacht, en een lid van de commissie-Dawes, als hoedanig, naar verluidt, Sir Robert Kindersley is aangewezen. Deze Commissie ontwerpt de statuten en bereidt de verdere maatregelen voor.

De nieuwe bank, die hetzij een geheel nieuw lichaam, hetzij de gereorganiseerde Rijksbank zal kunnen zijn, zal een kapitaal hebben van 400 miljoen goudmark, waarvan 100 miljoen zal strekken voor inbreng van de bestaande Rijksbank en de rest zal worden uitgegeven, in Duitschland zoowel als in het buitenland. Voor de aandeelhouders is de winstverdeling — eerst 8 pCt. aan de aandeelhouders en de rest gehalveerd met den Staat — een zeer gunstige. Intusschen zal in een langdurige aanvangsperiode de voorgeschreven vorming van een reservefonds een eerste claim leggen op 20 pCt. van de winst.

President en directeuren — de Managing Board — zullen Duitschers zijn. Zij zullen bij hun taak onderworpen zijn aan een „General Board” met uitgebreide bevoegdheden, die dezen van belangrijk grooter beteekenis maken dan een college van commissarissen. Deze General Board zal bestaan uit 14 leden, waarvan 7 Duitschers en 7 vreemdelingen, te weten een Engelschman, een Franschman, een Italiaan, een Belg, een Amerikaan, een Nederlander en een Zwitser. De aanwijzing van de verschillende titularissen geschiedt als volgt. De President, die ambtshalve lid is van den General Board, zal door dezen worden benoemd. De President benoemt onder goedkeuring van den General Board zijn mededirecteuren. De Deutsche leden van den General Board worden benoemd door de aandeelhouders, de vreemde leden de eerste maal door de commissie van organisatie, later bij coöptatie. Overleg met de centrale bank in het vreemde land is voorgeschreven. Van benoeming zijn uitgesloten allen, die in eenigerlei vorm inkomen genieten van den vreemde staat. De Deutsche regering heeft dus geenerlei benoemingsrecht, de aandeelhouders slechts een ondergeschikt.

De General Board wijst een vreemdeling aan als „Commissioner”. Aan dezen functionaris, die ambtshalve lid van den Board wordt, en voor wien dus zoo noodig het lid van dezelfde nationaliteit moet plaats maken, is in de concept-regeling een zeer belangrijke positie toebedacht. Terwijl de General Board alleen op gezette tijden bijeenkomt, is zijn functie een continue. Zijn taak is het houden van een voortdurend toezicht op de geheele gestie der bank: hem behoort van alles inzage gegeven te worden en hij is bevoegd alle vergaderingen van den Managing Board bij te wonen. Met name houdt hij toezicht op den goudvoorraad, terwijl geen bankbiljetten mogen worden uitgegeven zonder zijn toestemming. Alle uitgegeven biljetten dragen dan ook naast de handtekening van den president den stempel van den „Commissioner”.

De voorgeschreven dekking blijft voor de bankbil-

jetten 33½ pCt., terwijl voor deposito's een dekking van 12 pCt. wordt voorgeschreven. Wanneer deze percentages tijdelijk niet mochten worden bereikt, dan zal een sterk progressieve belasting verschuldigd zijn en is tevens een progressieve verhooging van de discontorente voorgeschreven.

Inwisselbaarheid zal aanvankelijk niet verplicht zijn. Het is echter gewenscht zoo spoedig mogelijk hiertoe te komen. Wordt ertoe overgegaan, dan zal ter keuze van de bank kunnen worden afgegeven: gemunt goud, goud in baren of wissels in vreemde valuta, omgerekend tegen pariteit plus de kosten van de verschepping van goud.

Verder worden maatregelen in overweging gegeven om zoo spoedig mogelijk alle bestaande papier en met name de Rentemark te vervangen door papier van de nieuwe centrale bank. Dit is, wat de Rentemark aangaat, ook voor de schadevergoeding van beteekenis, aangezien hiermede tevens het voor de Rentemark op de industrie geleide hypothecaire verband zal komen te verdwijnen.

De credietverleening zal geschieden in solied handelspapier met maximaal 3 maand looptijd. Beleening van effecten is niet toegestaan, terwijl wat openbare lichamen betreft, voorschotten aan afzonderlijke staten en gemeenten geheel verboden zijn. Aan het Rijk kan de Bank ten hoogste 100 miljoen goudmark voorschieten, echter voor niet langer dan 3 maanden, terwijl aan het eind van het boekjaar in ieder geval de Staat blanco zal moeten staan. Op gelijke wijze kan aan de Post en de Spoorwegen ten hoogste 200 miljoen goudmark tijdelijk worden verstrekt. Overigens mogen overheidspapier en overheidsobligaties zelfs niet als „collateral” worden aanvaard, op welken regel de General Board evenwel tijdelijk voor op langen termijn uitgegeven regeeringsobligaties, tot een bedrag ten hoogste overeenkomend met kapitaal en reserve der Bank, een uitzondering kan maken.

Van belang is voorts de bepaling, dat de Regeering verplicht is haar kasbeheer te voeren door tusschenkomst van de Bank.

Uit het bovenstaande blijkt voldoende, dat inderdaad gepoogd is om, zonder het overwicht in de leiding van de bank te brengen bij het vreemde element, toch dit element een zoodanige positie te geven, dat een juist bankbeleid verzekerd is. In het dikwijls uitgesproken denkbeeld de metaaldekking van de bank en de uitgifte der bankbiljetten naar het buitenland over te brengen, is de Commissie niet getreden. De Commissie acht dit een politieke quaestie, welke buiten haar domein ligt.

Voor de verzekering van en het toezicht op de nakoming van den schadevergoedingsplicht stelt de Commissie nu, naast de instelling van den „Agent for Reparation Payments” en het „Transfer Committee”, nog de volgende maatregelen voor.

Wat de betalingen uit het budget betreft, heeft de Commissie zich op het standpunt gesteld, dat aan Duitschland zelf het te voeren algemeene financieele beleid behoort te worden overgelaten. Het herstel van het evenwicht en daarna het verkrijgen van een voldoende surplus op het met uitkeeringen aan lagere openbare lichamen overbelaste budget is geen gemakkelijke taak. Het belang van Duitschland en dat van de geallieerde landen gaat hier evenwel parallel en de taak is, naar de stellige meening der Commissie, in aanmerking nemend de reeds genoemde leening van 800 miljoen goudmark voor het eerste jaar, uitvoerbaar. Terwijl het uiteraard voor betaling der schadevergoeding er om zal gaan, dat een equivalent overschot op het totale budget verzekerd zal zijn, heeft de Commissie derhalve gemeend geen algemeen toezicht hierop te moeten instellen, doch zich ertoe beperkt enkele bijzondere inkomstenbronnen als speciale zekerheden aan te wijzen. Dit zijn de inkomsten uit de belastingen op tabak, alcohol, suiker en bier en de invoerrechten. Ingesteld wordt een „Commissioner of

Controlled Revenues" met „sub-commissioners" voor ieder der vijf belastingen. De opbrengst dezer gezamenlijke belastingen, die voor het op het budget te vinden jaarlijksch bedrag van 1.250 miljoen mark voldoende wordt geacht, zal door tusschenkomst dezer controle-organisatie direct op schadevergoedingsrekening bij de Bank worden gestort, waarna jaarlijks het teveel of te weinig met de Deutsche Regeering wordt verrekend.

Voor de spoorwegen wordt, gelijk reeds werd medegedeeld, de oprichting van een particuliere maatschappij voorgesteld. De Commissie acht dit, ten einde in de geheele gestie het element van het bereiken van een voldoende rendement meer naar voren te laten komen, noodzakelijk.

Evenals bij de centrale bank zal aan het vreemde element, ditmaal echter naar het schijnt meer in het bijzonder het geallieerde element, een belangrijke plaats in de leiding worden gegeven, terwijl ook hier een „Commissioner" naast den Deutschen General Manager zal worden gesteld. Het benoemingsrecht valt, wat den vreemden invloed betreft, in hoofdzaak toe aan den tevens in te stellen Trustee voor den dienst der voor de schadevergoeding verpande obligaties. Deze Trustee zelf wordt benoemd door de Commissie van Herstel.

Het zou te veel plaatsruimte eischen in detail op een en ander in te gaan. Het algemeene beginsel is echter hetzelfde als bij de centrale bank: de leiding laten aan de Deutsche directie, doch voldoende vreemd toezicht om het algemeenere belang — in dit geval speciaal de verkrijging van een voldoende surplus voor schadevergoedingsdoeleinden — zooveel mogelijk te verzekeren. Het Belgische plan van verschillende monopolies onder vreemd beheer, waaronder ook de spoorwegen, hetwelk veel verder ging, is dus niet overgenomen.

De aan de industrie op te leggen obligatieschuld zal eveneens worden beheerd door den reeds genoemden Trustee. De obligaties zullen door de Deutsche Regeering moeten worden overgegeven. Zij blijft voor rente en hoofdsom subsidiair aansprakelijk en garandeert belastingvrijheid. De betrokken industrieën zullen alle bevoegdheid erlangen tot vervroegde aflossing.

Hiermede is de organisatie zooals de Commissie zich deze denkt, in hoofdzaak weergegeven. Aan den eenen kant staat het, mede door overwegingen van meer algemeen karakter ingegeven, toezicht op de circulatiebank, daarnevens het toezicht van de schuldeischers wegens schadevergoeding, hetwelk zich, wat de staatsfinanciën betreft, beperkt tot een controle over enkele speciale heffingen en voorts tot een toezicht op de beide andere bronnen, der schadevergoeding.

Ook in dezen beperken vorm wordt het eigen zeggenschap van het Deutsche volk op belangrijke onderdelen van zijn economisch leven ernstig ingeperkt. Het gaat echter op ieder onderdeel om een preferente vordering, die, naar de overtuiging der Commissie, bij juist beleid dubbel en dwars gedekt is, zoodat, is de ernstige wil tot medewerking aanwezig, het belang van debiteur en crediteur zal samenloopen en het toezicht mitsdien in de practijk niet ingrijpend zal behoeven te zijn.

In hoeverre dit inzicht juist is, zal de toekomst moeten leeren. Is de wil tot medewerking echter te eniger tijd niet aanwezig, dan zal naar de meening der Commissie een verdere stap moeten worden gedaan en in plaats van controle over speciale heffingen een controle over het geheele financieele beleid van den Staat moeten worden ingesteld. In de plaats van den „Commissioner of Controlled Revenues" zou dan moeten treden een „Commissioner for German Administration". Een commissaris dus als voor Oostenrijk en Hongarijé, met dit cardinale verschil, dat de instelling niet geschiedt voor het bestwil van het onder voogdij gesteld land zelf, doch ten

bate van een vreemden crediteur over een debiteur van klaarblijkelijke onwilligheid.

Meer behoeft hiervan niet te worden gezegd. Het bewijst opnieuw het uiterst delicate van het geheele schadevergoedingsvraagstuk, dat zonder goeden wil van weerskanten niet oplosbaar is. Dat het rapport der Commissie-Dawes intusschen van zijn kant van dezen goeden wil de duidelijke sporen draagt, zal geen onbevangen beoordeelaar ontkennen.

Tot besluit de volgende maal nog het een en ander over de Commissie-Mackenna.

(Slot volgt.)

B.

DE BUITENLANDSCHE HANDEL VAN NEDERLAND IN HET JAAR 1923.

II.

1. *De ontwikkeling volgens artikelen.* Overeenkomstig het schema, in het vorige artikel aangegeven, zullen wij thans overgaan tot beschouwing van Nederland's handel met het buitenland volgens de *voornaamste artikelen*; deze, zóowel als de belangrijkste veranderingen, die bij in- en uitvoer in het laatste jaar tegenover 1922 te constateeren vielen, vindt men in de volgende opstelling: (Zie volgende pagina.)

2. *De handel met de verschillende landen.* Belangwekkend is het te zien, hoe zich de handel met Nederlands voornaamste afnemers en leveranciers heeft ontwikkeld; de officieele statistiek geeft de betrokken cijfers, verdeeld volgens de vijftien groepen, voor Groot-Brittanië, Duitschland, België, de Vereenigde Staten en Nederlandsch-Indië, sedert 1921 ook voor Frankrijk. Den rang, welken deze landen afzonderlijk in Nederland's buitenlandschen handel sedert het einde van den oorlog hebben ingenomen, toont de volgende opstelling:

Volgorde der afzonderlijke landen in den buitenlandschen handel van Nederland 1919-1923.

Land	Invoer					Uitvoer				
	1919	1920	1921	1922	1923	1919	1920	1921	1922	1923
Duitschland ...	I	I	I	I	I	I	I	II	II	II
Groot-Brittanië.	II	II	III	III	II	II	II	I	I	I
België	V	IV	IV	IV	IV	III	IV	IV	IV	III
Vereen. Staten.	III	III	II	II	III	V	V	VI	VI	VI
Nederl.-Indië...	IV	V	V	V	V	IV	III	III	III	V
Frankrijk.....	?	?	VI	VI	VI	?	?	V	V	IV

In de laatste drie jaren bedroeg het aandeel dezer staten gezamenlijk volgens de quantiteit ongeveer vier vijfden en volgens de waarde circa drie vierden van het totaal van den buitenlandschen handel. De juiste cijfers der waarde van in- en uitvoer bij elk dezer zes landen zóowel als elks aandeel naar verhouding blijken uit de volgende overzichten der handelsbeweging in waarde en hoeveelheid:

Buitenlandsche handel van Nederland met eenige der voornaamste staten (Waarde in f 1000).

Land	Jaar	Invoer	Uitvoer	Totaal	Aand. in pCt. v. d. totalen		
					invoer	uitv.	hand.
Duitschland	1921	628.966	254.273	883.239	28,1	18,6	24,5
	1922	608.997	167.982	776.979	30,0	13,8	23,9
	1923	501.128	187.648	688.776	24,6	14,3	20,6
Groot-Britt.	1921	310.998	350.237	661.235	13,9	25,6	18,3
	1922	328.499	307.045	635.544	16,2	25,1	19,6
	1923	317.292	368.267	685.559	15,6	28,0	20,5
Vereen. Staten	1921	392.006	46.471	438.478	17,5	3,4	12,1
	1922	270.849	87.064	357.913	13,4	7,1	11,0
	1923	256.110	69.452	325.562	12,7	5,3	9,7
België	1921	226.636	167.418	394.054	10,1	12,2	10,9
	1922	188.024	174.063	362.087	9,3	14,3	11,2
	1923	215.264	139.328	354.592	10,6	10,6	10,6
Ned.-Indië	1921	128.707	190.628	319.335	5,8	14,0	8,8
	1922	102.729	132.338	235.067	5,1	10,8	7,2
	1923	114.184	110.913	225.097	5,7	8,4	6,8
Frankr.	1921	65.060	84.625	149.685	2,9	6,2	4,1
	1922	57.297	114.534	171.831	2,8	9,4	5,3
	1923	68.753	126.115	194.868	3,4	9,6	5,9
Totaal	1921	1.752.374	1.093.651	2.846.025	78,2	79,9	78,8
	1922	1.556.396	983.025	2.539.421	76,8	80,5	78,2
	1923	1.472.730	1.001.723	2.474.453	72,7	76,2	74,1

Voornaamste uitgevoerde goederen.

Artikel	1922		1923		Voornaamste landen van bestemming:
	Hoeveelh. in tons	Waarde in f 1000	Hoeveelh. in tons	Waarde in f 1000	
1. Suiker (Melis enz.)	197.615	50.595	210.763	71.475	Groot-Brittanië, Frankrijk, Finland.
2. Kaas	65.213	53.626	61.982	54.226	België, Frankrijk, Groot-Brittanië.
3. Margarine	59.163	36.246	76.277	49.620	Groot-Brittanië, Duitsland.
4. a) Katoenen goederen gebleekt	11.528	39.686	11.988	42.133	Nederlandsch-Indië, Britsch-Indië.
b) " " geverfd	2.302	8.135	2.969	9.907	Nederlandsch-Indië, Argentinië.
c) " " bont geweven	3.434	13.439	4.567	16.603	Nederlandsch-Indië, Britsch-Indië, Ceylon.
d) " " bedrukt	1.458	8.048	1.427	7.842	Britsch-West-Afrika, Britsch-Oost-Afrika.
e) " " ongebleekt	2.508	5.313	2.763	5.840	Nederlandsch-Indië.
5. Boter	23.125	44.125	23.936	41.330	Groot-Brittanië, België, Frankrijk.
6. a) Steenkolen	1.242.590	21.842	2.034.557	37.787	Frankrijk, België, Duitsland.
b) Bunkerkolen	311.430	5.140	242.784	4.419	Duitsland, Groot-Brittanië.
7. Varkensvleesch, versch	28.524	29.911	33.557	34.251	Groot-Brittanië, Frankrijk, België.
8. Cocosnootolie	83.215	36.303	65.817	31.607	Duitsland, Groot-Brittanië, België.
9. Gecondens., suikerh. ondermelk	66.508	24.122	75.813	28.633	Groot-Brittanië.
10. " " volle melk	18.166	9.445	22.857	11.713	Groot-Brittanië, Duitsland.
11. Bloembollen	24.081	22.641	24.951	26.383	Vereenigde Staten, Groot-Brittanië, Zweden.
12. Metaaldraad-gloeilampen	3.430	22.313	4.678	25.816	Argentinië, Frankrijk, Italië.
13. Lijnolie	71.632	27.231	52.761	22.679	Duitsland, Vereen. Staten, Groot-Brittanië.
14. Stroocarton	171.484	15.329	183.556	18.216	Groot-Brittanië.
15. Reuzel, gesmolten	13.381	8.451	21.025	14.440	Duitsland, Groot-Brittanië, Frankrijk.
16. Aardappelmeel	62.913	14.510	90.271	14.297	Groot-Brittanië, Frankrijk, België.
17. Aardappelen	304.764	17.090	361.935	14.004	Duitsland, Groot-Brittanië, België.
18. Cokes	350.052	7.019	561.718	12.946	Frankrijk, Luxemburg.
19. Groene erwten	42.633	11.346	51.570	12.633	Groot-Brittanië, Duitsland, Frankrijk.
20. Eieren	8.904	9.465	13.522	12.288	Groot-Brittanië, België.
21. Garens van kunstzijde	794	6.774	1.754	11.932	Vereenigde Staten, Groot-Brittanië, Spanje.
22. Cacaoboter	8.747	12.948	9.049	11.782	België, Gr.-Brittanië, Zwitserland, Frankrijk.
23. Plantage-rubber	12.347	11.489	6.809	10.040	Duitsland, Vereenigde Staten.

Voornaamste ingevoerde goederen.

Artikel	1922		1923		Voornaamste landen van herkomst:
	Hoeveelh. in tons	Waarde in f 1000	Hoeveelh. in tons	Waarde in f 1000	
1. Steenkolen	6.216.044	102.508	6.386.716	113.786	Groot-Brittanië, Duitsland, België.
2. Tarwe	541.299	72.914	566.400	68.275	Vereen. Staten, Argentinië, Canada, België.
3. Mais	879.506	78.256	710.114	67.115	Argentinië, Vereen. Staten, België, Roemenië.
4. Naaldhout, gezaagd enz.	783.432	56.934	714.143	54.283	Finland, Zweden, Duitsland.
5. Copra	173.655	48.796	147.545	46.878	Nederl.-Indië, Malakka, Australië.
6. Katoenen garens, ruw	32.740	50.729	25.726	46.752	Groot-Brittanië, Duitsland, België.
7. Lijnzaad	248.612	51.834	195.946	41.650	Argentinië, Britsch-Indië.
8. Katoen, onbew. N.-Amerika	20.807	26.945	19.006	32.052	Vereenigde Staten.
9. Gerst	143.918	15.239	283.751	25.088	Roemenië, Vereenigde Staten, België.
10. a. Koffie, (Santos)	22.669	18.372	31.939	24.887	Brazilië.
b. " (andere Amerik.)	18.634	17.491	10.882	10.301	Midden-Amerika, Venezuela, Suriname.
c. " (Nederl.-Indische)	14.476	10.652	7.355	5.971	Nederlandsch-Indië.
11. Lijnkoeken (en meel)	164.059	25.512	197.295	23.854	Vereenigde Staten, Duitsland.
12. Rietsuiker	106.774	17.615	85.754	23.779	Cuba, Peru, Brazilië, Suriname.
13. Kleeding voor vrouwen, meisjes en kinderen	1.849	24.611	1.688	23.353	Duitsland, Frankrijk.
14. Meel en bloem van tarwe	93.346	16.742	142.076	22.861	Vereenigde Staten, België.
15. Chilisalpeter	116.995	17.810	151.024	21.383	Chili.
16. Cacaoboonen	41.225	22.567	44.313	21.199	Britsch-West-Afrika, Portugal, Brazilië.
17. Gebreide en tricotgoederen	4.109	22.132	3.436	20.901	Duitsland, België, Groot-Brittanië.
18. Wollen en halfwollen manuf.	3.002	23.231	2.594	20.577	Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittanië.
19. Thee, Nederl.-Indische	9.914	9.272	11.727	17.058	Nederlandsch-Indië, Groot-Brittanië.
20. Talk en technische vetten	22.176	9.646	35.584	16.383	Vereen. Staten, Argentinië, Groot-Brittanië.
21. Staafijzer enz.	168.709	17.302	148.676	16.129	Duitsland, België.
22. Hand- en krachtwerktuigen	25.943	20.559	16.008	15.734	Duitsland, Groot-Brittanië, België.
23. IJzer- en staalwaren	44.679	19.165	31.986	15.051	Duitsland.
24. Benzine	46.886	11.799	68.397	14.912	Nederlandsch-Indië, Vereen. Staten.
25. Suiker (Melis enz.)	22.828	5.307	49.252	14.695	Nederlandsch-Indië, België, Duitsland.
26. Petroleum	170.808	13.389	196.521	13.902	Vereenigde Staten, Mexico.
27. Personenautomobielen	3.086	9.060	5.554	13.414	Vereenigde Staten, België, Duitsland.
28. Cement	(Aantal) 449.022	14.266	(Aantal) 476.766	12.452	België, Duitsland.
29. Sojaboonenolie	30.447	11.836	29.864	12.379	Japan.
30. Traan	19.553	6.779	33.766	12.363	Br. Bezitt. in Amerika, Unie Zuid-Afrika.
31. Grondnoten	44.589	10.167	53.246	12.333	Fr. West-Afrika, Br.-Indië, China, Spanje.
32. Rogge	52.937	5.961	131.706	12.278	Vereen. Staten, Rusland, België.
33. Naaldhout (rond en vierkant)	259.278	10.884	280.728	12.123	Rusland, Duitsland, Letland.
34. Katoenen goederen, geverfd	2.737	14.226	2.342	11.545	Groot-Brittanië, België, Duitsland.
35. Meubelen van hout	25.326	15.754	19.264	11.516	Duitsland, België.
36. Plaatijzer	96.051	11.464	85.346	11.183	Duitsland, België, Groot-Brittanië.
37. Plantage-rubber	8.565	7.787	7.731	11.075	Nederlandsch-Indië, Malakka.
38. Oleomargarine	14.700	8.433	17.327	10.802	Vereenigde Staten.

Buitenlandsche handel van Nederland met eenige der voornaamste staten (hoeveelheid in 1000 tons).

Land	Jaar	Invoer	Uitvoer	Totaal	Aand. in pCt. v. d. totalen invoer uitv. hand.		
Duitsch-land	1921	6.194	1.041	7.236	36,0	18,2	31,6
	1922	6.508	1.517	8.026	33,4	22,0	30,4
	1923	5.006	1.481	6.487	25,9	17,0	23,1
Groot-Britt.	1921	2.162	1.230	3.392	12,5	21,5	14,8
	1922	5.022	981	6.003	25,8	14,2	22,8
	1923	4.928	1.249	6.177	25,5	14,4	22,0
Vereen. Staten	1921	2.172	392	2.564	12,6	6,9	11,2
	1922	1.771	161	1.932	9,1	2,3	7,3
	1923	1.780	280	2.060	9,2	3,2	7,3
Ned.-Indië	1921	214	182	396	1,2	3,2	1,8
	1922	221	139	360	1,1	2,0	1,4
	1923	246	119	365	1,3	1,4	1,3
België	1921	3.793	1.703	5.497	22,0	29,8	24,0
	1922	2.711	2.208	4.920	13,9	32,0	18,6
	1923	3.057	2.747	5.805	15,8	31,6	20,7
Frank.	1921	—	—	—	—	—	—
	1922	135	734	869	0,7	10,4	3,3
	1923	263	1.475	1.738	1,4	16,9	6,2
Totaal	1922	16.369	5.740	22.109	84,0	83,0	83,8
	1923	15.280	7.352	22.632	79,0	84,5	80,6

Het is wellicht dienstig er in dit verband aan te herinneren, dat de cijfers voor de Ver. Staten worden opgegeven exclusief die van den zeer belangrijken export aan (geslepen) diamant daarheen. In 1923 vertegenwoordigde deze een waarde van \$19.501.363, tegen \$18.052.465 en \$12.901.884 in de jaren 1922 en 1921, waarbij nog komt de uitvoer van ruwe diamant (\$1.098.537 in 1923 tegen \$594.684 in 1922). Dit cijfer moet zoowel bij beschouwing van de Nederlandsch-Amerikaansche handelsbetrekkingen als bij de ontwikkeling van de betalingsbalans tusschen deze beide landen en bij de algemeene betalingsbalans van Nederland in aanmerking worden genomen.¹⁾

Het aandeel van *Duitschland* in den *import* is van 30 pCt. in het jaar 1922 tot 24,6 pCt. gedaald; het aandeel in den *uitvoer* van 18,6 pCt. in 1921 via 13,8 pCt. in 1922 tot 14,3 pCt. teruggegaan. Opmerkenswaardig is het, dat tegenover deze lichte stijging in het laatste jaar een aanzienlijke vermindering in de quantiteit bij den uitvoer staat (van 22 tot 17 pCt.). De stijging kan derhalve slechts op deze wijze worden verklaard, dat Nederland gemiddeld duurder naar *Duitschland* heeft verkocht dan vroeger, en zooals een vergelijking met de kwartaalcijfers van den Duitschen handel doet zien, komt deze uitsluitend op rekening van het vierde kwartaal. Over die periode immers beliep de handel met *Duitschland* f 134.03 mill. bij den invoer en f 63.11 mill. bij den uitvoer, tegen slechts f 114.39 mill. invoer in het 2e kwartaal en f 35.32 mill. uitvoer in het 1e.

In totaal neemt *Duitschland* nog steeds de eerste plaats in, maar nog slechts met den bescheiden voorsprong van 1/10 pCt. tegenover *Groot-Britannië*, dat met 20,5 pCt. in de tweede plaats komt. Evenals het aandeel van *Duitschland* in den geheelen import met 24,6 pCt. in weerwil van de daling nog immer een grooten voorsprong toont tegenover dat van alle andere landen, is het aandeel van *Groot-Britannië* in den Nederlandschen *uitvoer* overwegend. Van 25,6 pCt. kon dit tot 28 pCt. stijgen, d.w.z. Nederland heeft in Engeland een afnemer, die meer betreft dan de beide naastbijliggende afzetgebieden *Duitschland* (14,3 pCt.) en *België* (10,6 pCt.) te zamen. Het is Nederland gelukt een deel van den afzet voor zijn producten, welke het elders ontging, in Engeland te herkrijgen. Deze vermindering van den afzet was bovenal sterk — vergeleken met 1922 — ten aanzien van *België*, nl. van 14,3 pCt. tot 10,6 pCt.; ongetwijfeld

¹⁾ Bovendien moeten zelfs de bovenstaande uitvoercijfers als te laag worden beschouwd, daar een gedeelte van den diamant-uitvoer aan de Nederlandsche statistiek onttrokken blijft, doordien Amerikaansche handelaren de goederen persoonlijk — soms via Antwerpen — naar de Ver. Staten medenemen.

een gevolg der veranderingen in den stand van den Belgischen Franc, die eveneens tot uitdrukking komt in een vermeerdering van den import uit België, van 9,3 pCt. tot 10,6 pCt. Met deze cijfers komt België op de derde plaats, waarbij dan de handelsbeweging met Nederland slechts ongeveer de helft bedraagt van die tusschen ons land en *Duitschland* of Engeland.

Het aandeel van de *Vereenigde Staten* is gedaald en voornamelijk moet dit worden toegeschreven aan den geregelden teruggang in den invoer uit Amerika, waarvoor de vermindering van 17,5 pCt. tot 12,7 pCt. teeknend genoeg is; de uitvoer is insgelijks gedaald van 7,1 pCt. tot 5,3 pCt., maar deze bedroeg in 1921 slechts 3,4 pCt.

De *invoer* uit het *Indische* gedeelte van het Rijk is iets gestegen, maar toont in de drie jaren waarover het hier gaat, geen noemenswaardige veranderingen; geheel anders staat het evenwel met den *uitvoer* naar Indië. Deze stelde zich achtereenvolgens op 14 pCt., 10,8 pCt. en 8,4 pCt. De oorzaak daarvan zal men wel niet in Nederland zelf moeten zoeken, doch waarschijnlijk vooral in het feit, dat de koopkracht van de groote massa der Indische en zelfs der Europeesche bevolking o.m. door de groote loons- en salarisverlagingen, waarvan de crisis in den importhandel en de exportcultures indertijd de directe aanleiding was, ernstig heeft geleden. Ook de ongunstige toestand in den Nederlandsch-Indischen importhandel moet gedeeltelijk daardoor worden verklaard; dat in deze maatregelen minstens één oorzaak moet worden gezocht, daaromtrent zijn het jaarverslag van De Java'sche Bank,¹⁾ dat van de Bank voor Indië²⁾ en de Nieuwjaarsbeschouwing van de heeren Helfferich en 's Jacob³⁾ het vrijwel eens. Ten aanzien van Nederlandsch-Indië verkrijgt het vraagstuk van handhaving of verlaging der „reële loonen”, dat immers ook voor Nederland zoo belangrijk is, een bijzonder duidelijke beteekenis, omdat men daar niet alleen te doen heeft met de statistisch moeilijk en slechts onvolledig vast te stellen productie voor interne en buitenlandsche vraag, maar vooral met den statistisch wél te bepalen invoer. Indië heeft in de laatste jaren als land, waarvan de uitvoer den Nederlandschen ondernemers en kapitalisten groote winsten verzekert, eerder nog in beteekenis gewonnen; als afzetgebied voor Nederlandsche producten is het in belangrijkheid sterk gedaald. En voor 1924 schijnt het wel niet veel beter te zullen worden.⁴⁾

De economische betrekkingen met *Frankrijk* zijn in de laatste jaren aanzienlijk toegenomen. Ook in dit geval kan men een betrekkelijk groote stijging van den invoer constateeren, van 2,8 pCt. tot 3,4 pCt., maar het verdient de aandacht, dat daartegenover de uitvoer van Nederland erheen niet is verminderd. In totaal is *Frankrijk's* aandeel in den Nederlandschen buitenlandschen handel sinds 1921 van 4,1 pCt. tot 5,9 pCt. gestegen.

Dr. WILHELM MAUTNER.

(Slot volgt.)

¹⁾ Blz. 43.

²⁾ Noemt vooral andere oorzaken (begane fouten enz.).

³⁾ In het „Soerab. Hbld.”.

⁴⁾ Deze verwachting is — langen tijd nadat zij neergeschreven was — in dubbelen zin bevestigd. Ten eerste door de cijfers betreffende den uitvoer van Nederland naar Nederl.-Indië in het eerste kwartaal van 1924, welke doen zien, dat Indië slechts voor circa f 8 miljoen per maand van het moederland heeft gekocht, of beter gezegd, kon kopen. Want — en dit vormt het tweede punt van bedoelde bevestiging — de oorzaken zijn, naast het stopzetten van alle openbare werken, vooral te vinden in de verstoring van de koopkracht, zooals ten duidelijkste blijkt uit het artikel van den Indischen medewerker in de „Haagsche Post” van 5 April j.l. Zijn opmerkingen bevestigen ten volle de zuiver theoretische conclusies ten aanzien der aldaar toegepaste maatregelen eener niet voldoende discrimineerende loons- en bezuinigingspolitiek.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.**HET EERSTE BUDGET DER ARBEIDERSREGEERING.**

Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons:

Het lijkt geen twijfel of de eerste begroting van den heer Snowden heeft hem een groot tactisch succes bezorgd, een succes, dat wonderlijk genoeg in hoofdzaak is verkregen door vast te houden aan beginselen van belastingheffing, die het hart van een econoom uit de periode van het midden der Regeering van Koningin Victoria goed zouden hebben gedaan. In groote trekken is de toestand, zooals die voortvloeit uit de begrotingsrede van Maandag 28 April jl., als volgt:

	in miljoenen £
Werkelijke ontvangsten in 1923/24	837.2
Geraamde ontvangsten zonder wijziging in de belastingen in 1924/25	828.1
Mindere ontvangsten bij behoud van de huidige belastingen	9.1
Raming der uitgaven voor 1924/25	790.0
Beschikbaar overschot	38.0
Geraamde ontvangsten na wijziging der belastingen	794.0
Geraamd overschot voor 1924/25	4.0

Indien alles gaat, zooals de heer Snowden hoopt, dat het zal gaan, zal de rekening dus met een surplus van 4 miljoen sluiten, nadat belastingverlaging tot een bedrag van 38 miljoen zal zijn doorgevoerd. Het is van belang na te gaan, hoe de details van den toestand er uit zien.

In de eerste plaats blijkt met betrekking tot de verdeling der inkomsten over verschillende bronnen, dat bij vergelijking van de geraamde opbrengst der belastingen, na de daarin aangebrachte wijzigingen, met de werkelijke opbrengst in het afgelopen begrotingsjaar, de reductie grotendeels voor rekening komt van de invoerrechten en accijnzen. Hiermede is echter niet gezegd, dat alle verlagingen geconcentreerd zijn op deze bijzondere categorie. Wat de heer Snowden gedaan heeft is in groote trekken het volgende:

In de eerste plaats heeft hij, wat de invoerrechten en accijnzen betreft, de rechten op thee gehalveerd en die op cacao, koffie e.d. naar evenredigheid verlaagd. Verder is de suikeraccijnzen zeer belangrijk verminderd, zoodat zij van $5/8\frac{1}{2}$ per cwt. tot $2/7$ voor de goedkoopere en van $16/3$ tot $7/5$ voor de betere soorten omlaag zal gaan. De verhouding van de voorkeurrechten tot deze heffingen blijft wat zij is, nl. $5/6$. Verder zullen nog verschillende kleinere reducties plaats vinden, die geen afzonderlijke vermelding behoeven.

In de tweede plaats en van veel meer belang van het standpunt van de algemeene politieke politiek, is de afschaffing van de z.g.n. McKenna-rechten op eindproducten. Hun opbrengst is niet groot, doch wel hun politieke beteekenis en hieronder zal nog nader op hen worden ingegaan.

Van groote politieke beteekenis is verder ook de verlaging der amusementsbelasting. Deze heeft alleen betrekking op de lagere entreprijzen. Desniettemin moet de schatkist rekenen met £ 3.4 miljoen vermindering van inkomsten uit dezen hoofde.

Ten derde heeft, wat de „Inland Revenue” aangaat, de heer Snowden de Corporations Profits tax geheel ingetrokken. Het onmiddellijk resultaat hiervan is een inkomstenvermindering van 2 miljoen, aangezien de afschaffing niet direct van kracht wordt, doch haar uiteindelijke gevolg is van veel meer beteekenis. Tezelfder tijd wordt de „Inhabited House duty” verlaagd, hetgeen de heer Snowden als een soort compensatie voor de handhaving van de Super-tax en de inkomstenbelasting op hun huidig, eenigszins overdreven hoog niveau beschouwt.

Ten slotte vinden dan nog enkele kleinere reducties plaats in de heffingen op motorvoertuigen en een niet onbelangrijke verlaging van de telefoontarieven, waarschijnlijk voorgesteld, ten einde aan de bij voortdurend

uitgesproken wensch der zakenwereld naar verlaging van de posttarieven tot hun vooroorlogsch niveau tegemoet te komen, welke wensch de Postmaster General steeds sympathiek gezind is, doch die immer wordt afgewezen door den Kanselier van de Schatkist.

De werkelijke vermindering van inkomsten gedurende 1924/25, welke van al deze belastingverlagingen het gevolg zal zijn, is 34 miljoen. Wanneer men echter hun uitwerking op het belastingstelsel van het land nagaat, moet eraan worden herinnerd, dat, indien zij alle onmiddellijk in werking waren getreden, de achteruitgang der inkomsten veel ernstiger zou zijn geweest, daar de officieele raming hiervan over een vol jaar genomen bijna 50 miljoen, in juiste cijfers 47.9 miljoen, bedraagt. Indien wij de cijfers over een volledig begrotingsjaar nemen, belooft de inkomstenvermindering uit invoerrechten en accijnzen 32 miljoen (hieronder is de verlaging van de amusementsbelasting begrepen) en 15 miljoen uit „Inland Revenue”, zoodat de indirecte belastingen met tweemaal zooveel verminderden als de directe.

	Werkelijke opbrengst 1923/24	Ongewijzigd 1924/25	Na wijziging der belastingen	Vershil (I) en (III)
Invoerr. en accijnzen	267.9	267.5	237.7	— 30.2
Motorvoertuigen ..	14.7	15.6	15.6	+ 0.9
Inland Revenue ..	435.4	436.0	432.3	— 3.2
Inkomsten niet uit belastingen	119.1	109.0	108.5	— 10.6

De begroting doet drie geheel verschillende vragen rijzen. In de eerste plaats: heeft de Kanselier van de Schatkist haar op correcte wijze opgemaakt? Een aanzienlijke hoeveelheid critiek is uit dezen hoofde over den heer Snowden uitgestort, daar de critici van meening zijn, dat hij zijn inkomsten te hoog heeft geraamd en zijn uitgaven te laag. Het meeste commentaar is uitgeoefend op de geraamde 30 miljoen uit bijzondere ontvangsten en het hooge bedrag van 265 miljoen uit de inkomstenbelasting, om niet te spreken van de 61 miljoen uit de Super-tax en de 8 miljoen uit de Excess Profits Duty. Het is intusschen gemakkelijk het geheim te onthullen, hoe men tot deze cijfers gekomen is. De economische toestand verbetert. Op het oogmerk bestaan nog zeer groote schulden wegens achterstallige zoeven genoemde belastingen en het is duidelijk, dat de kanselier van meening is, hoewel hij het niet met zooveel woorden zeide, dat deze bedragen nu althans ten deele binnen zullen komen. Verschillende autoriteiten hebben mij medegedeeld, dat een belangrijk deel van de oude oorlogsvoorraden niet à contant doch op crediet werd verkocht, zoodat de post van 30 miljoen uit speciale inkomsten in werkelijkheid het vervallen van wissels, getrokken op koopers van oorlogsvoorraden, beteekent. De groei in de andere inkomsten, die de heer Snowden verwacht, is gebaseerd op de veronderstelling, dat de werkloosheid zal dalen en de toestand in het bedrijfsleven verbeteren, waardoor de consumtie van de groote massa der bevolking omhoog zal gaan.

Wat de uitgaven aangaat is het van belang op te merken, dat de Kanselier slechts 4 miljoen heeft gereserveerd voor onvoorziene uitgaven ter bestrijding van een geheele menigte sociale hervormingen, waartoe zijn partij zich verbonden heeft. Daar is het vraagstuk van het doen vervallen der z.g.n. „spaarzaamheidsvoorwaarde” voor ouderdomspensioenen, terwijl de weduwenpensioenen in beginsel reeds zijn aanvaard. De Regeering zal zich vroeg of laat tegenover het feit gesteld zien, dat een nieuwe campagne tot vergroting van den woningvoorraad haar geld zal kosten. Er zijn verder nog andere richtingen, waarin uitgaven geschieden kunnen, zooals bijv. voor onderwijs, welke populair zullen zijn bij groote massa's kiezers. Onder deze omstandigheden valt moeilijk in te zien, hoe op den duur evenwicht in de begroting kan worden verkregen, tenzij de departementen hun gewone uitgaven te hoog geraamd hebben en de achterstallige belastingen veel sneller binnenvloeden dan pessimisten bereid zijn

toe te geven. Cynici zeggen, dat het optimisme van den heer Snowden een gevolg is van het feit, dat hij zeer goed weet, dat de machtsverhoudingen in het Lagerhuis een breed uitslaande politiek van sociale hervormingen in het komende begrotingsjaar zullen verhinderen.

In de tweede plaats: is de begroting billijk, zoolwel ten opzichte van de betalers van directe als van indirecte belastingen? Dit punt heeft in de zakenwereld tot de meeste commentaren aanleiding gegeven en niet weinig klassenhaat is de laatste dagen tot uiting gekomen in de commentaren der financieele pers. Een theorie is ontwikkeld, dat, indien de directe belastingen worden afgeschaft, het bedrijfsleven in meerdere mate geprikkeld zal worden dan bij afschaffing der indirecte belastingen, voor welke theorie naar mijn meening niet de minste rechtvaardiging kan worden gevonden. Anderzijds wordt met nadruk betoogd, dat de totale inkomsten uit belastingen hier te lande thans voor een grooter deel uit directe dan uit indirecte vloeien en daarom, totdat de oude verhouding tusschen deze twee groote bronnen van inkomsten is hersteld, de verlaging in hoofdzaak de directe belasting en behoort te treffen. Vergeten moet echter niet worden, dat door het afschaffen van de Corporations Profits tax de heer Snowden de gewone aandeelhouders van Naamloze Vennootschappen over een geheel begrotingsjaar gerekend 12½ miljoen cadeau heeft gedaan, terwijl de afschaffing van de Inhabited House duty voor de inkomstenbelasting-betalers ongeveer 2 miljoen voordeel beteekent. Hoewel het verder waar is, dat de oude verhouding tusschen directe en indirecte belastingen nog niet is hersteld, is het ook waar, dat de begrotingen, welke aan die van den heer Snowden zijn voorafgegaan, veel edelmoediger waren ten opzichte van de betalers der directe belastingen dan ten opzichte van die der indirecte. Ik geloof niet, dat er uit dezen hoofde veel kan worden aangevoerd tegen den heer Snowden, omdat hij in zijn begrotingsrede uitdrukkelijk heeft erkend, dat het huidig peil der inkomstenbelasting niet als het toekomstige en normale behoort te worden beschouwd.

In de derde plaats blijven dan nog de werkelijk belangrijke kwesties der amusementsbelasting en de McKenna-rechten over. Behalve de eigenaren van bioscopen heeft de afschaffing van de amusementsbelasting voor de lagere rangen zeer weinig vrienden. Het is een door en door verkeerde concessie aan de kiezers, in hoofdzaak het gevolg van de enorme propaganda, welke de film-industrie thans onder de onontwikkelde keizers kan voeren. Voor deze opoffering van een belangrijk bedrag aan inkomsten schijnt weinig rechtvaardiging te bestaan. Indien ooit een luxe-belasting gerechtvaardigd is, schijnt een amusementsbelasting wel de meest geschikte vorm daarvoor.

De McKenna-rechten doen natuurlijk zeer belangrijke vraagstukken rijzen. De heer Snowden heeft inderdaad een radicaal vrijhandelsbudget ingediend. Hij heeft aangekondigd, dat de regering niet van zins is, zich gebonden te achten door de preferentiele voorstellen van haar voorgangsters. Op zichzelf is dit reeds genoeg om een storm van protest te verwekken, doch hij is nog verder gegaan en heeft de automobielenindustrie aangevallen. Inderdaad is er wat te zeggen voor de opmerking, dat de wijze, waarop deze rechten worden afgeschaft, wel iets te wenschen overlaat. Het zou wellicht beter geweest zijn de industrie een wat langer periode dan het tijdsverloop tot 1 Augustus a.s. te geven, om haar maatregelen te treffen, of in het andere geval de rechten ineens af te schaffen. In beide gevallen zouden de fabrikanten in een gunstiger positie gekomen zijn dan thans, omdat de anticipatie van lagere prijzen voor automobielen oorzaak kan zijn, dat het publiek zich van koopen onthoudt en dus een prijsdaling forceert, als gevolg van verwachtingen, die wellicht nooit verwezenlijkt zullen worden. Want

of de prijs van automobielen in de toekomst al dan niet zal dalen als resultaat van de afschaffing der rechten, zal niet voor het volgend voorjaar gezegd kunnen worden, daar voordien een aanzienlijke herleving van den invoer niet zal plaats vinden. Na September zullen zeer weinig personen een automobiel koopen en zelfs aan het vrijhandelstandpunt zou dus zeer weinig schade zijn toegebracht, indien de rechten waren gehandhaafd tot 1 Januari a.s. Anderzijds zou, indien de rechten direct waren afgeschaft, er veel te zeggen zijn geweest voor de opvatting, dat het publiek zich zou hebben gerealiseerd, hoe weinig inhoud de argumenten van de automobielfabrikanten in werkelijkheid hebben. De meest wilde mededeelingen worden door sommige fabrikanten en niet de eerste de beste gedaan. Reeds nu zien zij de helft van de in de industrie werkzame arbeiders werkloos, of meenen althans dat deze het zijn.

Er zijn echter gegronde redenen om aan te nemen, dat de stand van zaken in de automobielenindustrie veel beter is dan dit beeld zou willen doen gelooven. Zij, die het weten kunnen, zeggen, dat de Ford-automobiel, zooals hij op het oogenblik hier te lande verkocht wordt, slechts ongeveer voor £ 10 vreemd materiaal bevat. Verder hebben de McKenna-rechten in de laatste jaren niet volledig gedrukt op Amerikaansche automobielen, omdat deze, in zoverre zij werden geïmporteerd, in Canada werden ineengezet en derhalve profiteerden van de lagere preferentiele rechten. Voorzover het Fransche auto's betreft wordt erop gewezen, dat de stabilisatie van den Franc op hooger niveau het voor de fabrikanten hoogst moeilijk heeft gemaakt te concurreren. Ten slotte vestigt men er nog de aandacht op, dat de vrachtautomobielenindustrie hier te lande erin geslaagd is, de prijsdaling zonder beschermende rechten te overleven en er geen reden is te veronderstellen, dat de luxe-industrie het hoofd niet boven water kan houden, wanneer in aanmerking wordt genomen, dat de economische toestand verbeterd en de automobiel niet langer buiten het bereik valt van breede lagen der bevolking en dat prijsverlaging, indien zij plaats vindt, vrij zeker een nog grootere vraag zal uitlokken. In zoverre is de agitatie, welke thans begonnen wordt, in vele opzichten geheel onge-rechtvaardigd. Anderzijds dient men de kracht van de actie der automobielfabrikanten bij een verkiezing niet te onderschatten. Zij kunnen nl. diezelfde werkloosheid, welke zij vreezen, in het vuur werpen en beginnen reeds zulks te doen, door te weigeren nieuwe zaken te entameeren. Het publiek kan dan een beeld worden geboden van de werkloosheid in de automobielenindustrie, zelfs nog vóór de rechten zijn afgeschaft en met die voorliefde voor het concrete voorbeeld, dat den Engelschman zooveel zegt, zal het voor vrijhandelaren moeilijk zijn aan te toonen, dat het werkloosheidsvraagstuk er geen is, dat kan worden opgelost door bepaalde bedrijfstakken tevreden te stellen, doch dat het ten slotte afhangt van een herleving van de koopkracht van het geheele land. De heer Snowden heeft, gelijk ik in het begin opmerkte, een groote overwinning behaald, doch of hij de afschaffing der McKenna-rechten erdoor zal krijgen, zelfs tegen zijn eigen volgingen in, is nog niet geheel duidelijk.

T. E. GREGORY.

AANTEKENINGEN.

De Fransche staatsschuld. — In een recent nummer van de „Wirtschaftsdienst“ wordt een overzicht gegeven van den stand van de Fransche staatsschuld. Aangezien, gelijk bekend, de Fransche regering slechts zelden mededeelingen over de staatsschuld doet en ons verder bleek, dat in de parlementaire stukken tot heden toe geen nadere gegevens hieromtrent verschenen zijn, meenen wij, dat de hieronder volgende lijst, die een overzicht geeft van de Fransche staatsschuld op 30 April 1923, nog van genoeg belang is, om haar in haar geheel af te drukken.

Het overzicht is als aanhangsel aan het verslag van de commissie van financiën van den Franschen Senaat, belast met het onderzoek van het wetsontwerp houdende vaststelling van het algemeene budget over 1923, gepubliceerd in een brief van den minister van financiën aan genoemde financieele commissie (zie Journal Officiel de la République française, Documents parlementaires, Sénat, Annexe no. 302, année 1923, p. 337 en speciaal voor dit overzicht, p. 415).

I. Dette flottante.

	in 1000 francs
1. Bons ordinaires du trésor	2.364.732
2. Bons de la défense nationale	53.229.285
3. In Japan uitgegeven schatkistbiljetten	51.600
4. Bij de Engelsche schatkist gedeponeerde schatkistbiljetten	14.993.930
5. Bij de Bank of England gedeponeerde schatkistbiljetten	1.387.100
6. Deposito's bij de schatkist van departementen, gemeenten en openbare instellingen van hun loopende inkomsten	365.325
7. Rekening-courant-saldi bij de schatkist	491.971
8. Deposito's bij de schatkist ter waarborg van noodgeld (Kamers van Koophandel, Saargroeven, Bank van Syrië, enz.)	3.869.376
9. Op korten termijn opgenomen credieten:	
In Spanje	119.109
In Argentinië	92.353
In Nederland	114.565
In Uruguay	80.400
Totaal	77.159.746

II. Dette à terme.

10. Tienjarige Obligations de la défense nationale	290.024
11. Vijfjarige Obligations de la défense nationale	15.800
12. Zesjarige Obligations de la défense nationale	410.053
13. Zesjarige obligaties, ter hand gesteld aan personen in het verwoeste gebied, welke schade hebben geleden (sinistrés)	925.000
14. Tienjarige schuldbekentnissen, gedeponeerd als betaling der oorlogsschaden (Wet van 28 Februari 1923)	10.024
15. Tienjarige, bij de banken in Elzas-Lotharingen gedeponeerde, schuldbekentnissen	270.000
16. Tweejarige Bons du Trésor ¹⁾	3.054.700
17. Drie- en vijfjarige Bons du Trésor	8.232.124
18. Drie-, zes- en tienjarige Bons du Trésor ¹⁾	10.082.582
19. Leening van 100 miljoen dollar in de Vereenigde Staten, van 1920	466.376
20. Idem, van 1921	449.652
21. Leeningen van Lyon, Bordeaux en Marseille	210.235
22. Voorschotten v. d. Amerikaansche schatkist	15.195.033
23. Bij de Amerikaansche regeering gedeponeerde schuldbekentnissen, voor door de V. S. geleverde voorraden	2.110.026
24. In Japan uitgegeven leening	258.000
Totaal	41.979.634

III. Dette perpétuelle et à long terme.

25. Rentes 5 p. 100 1915 et 1916	14.452.682
26. Rentes 4 p. 100 1917	9.070.939
27. Rentes 4 p. 100 1918	21.034.960
28. Rentes 5 p. 100 1920 amortissables ²⁾	15.894.280
29. Rentes 6 p. 100 1920	26.873.040
30. Obligaties der Staatsspoorwegen	1.289.350
31. Bons et obligations du Crédit national	21.977.950
32. Rentes 3 p. 100	10.740.445
33. Rentes 3 p. 100 amortissables	14.301
34. Rentes 3½ p. 100 amortissables	14.301
35. Contante waarde van de door den Staat betaalde annuïteiten	7.707.990
36. Contante waarde van de rechten op annuïteiten, toegekend aan personen in het verwoeste gebied (Wet van 31 Juli 1920)	6.754.955
Totaal	152.730.997

IV. Avances des banques.

37. Banque de France	22.500.000
Totaal generaal	294.370.377
Hiervan af te trekken:	
Rentes 5 p. 100 1920, genoemd in noot 2	4.339.921
Totaal	290.030.456

¹⁾ Voorloopig cijfer, dat later verbeterd zal worden, bij de bekendmaking van het definitieve resultaat van de uitgifte van de drie-, zes- en tienjarige Bons.

²⁾ Onder dit cijfer zijn begrepen stukken, afgegeven ter

De Wirtschaftsdienst geeft bij de verschillende posten de volgende toelichtingen:

- Ad. 2. De Bons de la défense nationale, die sedert September 1914 worden uitgegeven, geven een rente van 3 tot 6 procent en hebben een omloopstijd van 1, 3, 6 en 12 maanden. Volgens een mededeeling van den minister van financiën, de Lasteyrie, in de Kamerzitting van 14 Februari 1911, was van de gewone Bons du Trésor (zie post 1), en de Bons de la défense nationale (zie post 2) den 31 December 1923 tezamen een bedrag van 58.404 miljoen francs in omloop.
- Ad. 4. De stand op 31 Mei 1923 was: 595.203.500 pond; op 31 Augustus 1923: 15.075.242.000 goudfrancs. Aan den anderen kant, heeft de Banque de France een gouddepôt van 53.500.000 pond (ongeveer 1350 miljoen goudfrancs) bij de Bank of England.
- Ad. 5. 55 miljoen pond.
- Ad. 9. Leeningen van 5 tot 8 procent.
- Ad. 10. Eerste uitgifte 10 Februari 1915. Rente 5 procent.
- Ad. 11. Eerste uitgifte in Februari 1917. Uitgiftekoers 100; aflosbaar tegen koers 102,50, met dien verstande, dat de bezitter terugbetaling à pari kan eischen na afloop van het eerste jaar. Rente 5 procent.
- Ad. 12. Eerste uitgifte in Mei 1919 tegen koers 100, aflosbaar tegen koers 103. Rente 5 procent.
- Ad. 15. Om de markten in te wisselen.
- Ad. 16. Uitgegeven in Juni 1922. Rente 6 procent.
- Ad. 19. Leening van 8 procent, 15 September 1920 à pari uitgegeven, moet binnen 25 jaar tegen koers 110 afgelost worden.
- Ad. 20. Leening van 7½ procent, in Juni 1921 tegen koers 95 uitgegeven; moet binnen 20 jaar à pari afgelost worden.
- Ad. 21. Leeningen in de Vereenigde Staten tegen 6 procent. Stand op 31 Maart 1923: 40.586.000 dollar.
- Ad. 22. Stand op 31 Mei 1923: 2.933.265.232 dollar. Stand op Augustus 1923: 15.194.314.000 goudfrancs.
- Ad. 23. Overdracht van Amerikaansche legervoorraden in Frankrijk (1 Aug. 1919) 400.000.000 dollar
Overdracht van spoorwegmaterieel (9 Mei 1920) 6.566.762 „
Overdracht van werktuigen (5 Juli 1920) 774.383 „
Totaal 407.341.145 dollar

Al deze schuldbekentnissen doen 5 procent en moeten na 10 jaar worden afgelost.

- Ad. 24. Leening van 6 procent. Stand op 31 Maart 1923: 100 miljoen yen.
- Ad. 25. Uitgegeven van 25 November tot 15 December 1915, resp. van 5 tot 29 October 1916.
- Ad. 26. Uitgegeven van 26 November tot 16 December 1917.
- Ad. 27. Uitgegeven van 20 October tot 24 November 1918.
- Ad. 28. Uitgegeven van 19 Februari tot 20 Maart 1920.
- Ad. 29. Uitgegeven van 20 October tot 30 November 1920.
- Ad. 31. Sedert 1919.
- Ad. 37. Door een overeenkomst met de Banque de France van 29 December 1920 had de Staat zich verplicht, met ingang van 1 Januari 1922, jaarlijks minstens 2 milliard francs van zijn schuld aan de Banque af te lossen. Hij was daartoe echter niet in staat. 14 December 1923 sloot de minister van financiën, de Lasteyrie, met den gouverneur van de Banque de France de volgende overeenkomst: „De in art. 3 „van de overeenkomst van 29 December 1920 bepaalde aflossing en de daaruit voortvloeiende vermindering van de voorschotten, welke de minister „van financiën gemachtigd is, op te nemen, worden, „bij wijze van uitzondering, voor het jaar 1923 tot „800 miljoen francs verminderd.” ¹⁾

Volgens den staat van 24 April 1924 bedroegen de voorschotten 2,5 milliard francs.

Zooals de Wirtschaftsdienst verder nog opmerkt, moet men bij de beoordeeling van het eindbedrag der schulden van 290.030.456.000 francs, in het overzicht van den minister in het oog houden, dat de buitenslandsche schulden, die in goudfrancs luiden, in dit voldoening van de buitengewone oorlogswinstbelasting, de op de beurs teruggekochte stukken en die, welke ontvangen zijn als storting op de zesprocents leening 1920. Deze stukken zijn op naam van de schatkist ingeschreven en zullen eerst geannuleerd worden met de serie, waartoe zij behooren (Wet van 2 Augustus 1920). Zij bedragen tezamen 4.339.921.000 francs.

¹⁾ Verg. p.p. 131 en 227 in de nos. van 6 Febr. en 5 Mrt. 11.

overzicht opgenomen zijn voor een bedrag van 35.528.375.000 „francs" en dat ze bij de optelling als papierfrancs-schulden behandeld zijn. Men zou dus, om tot een zuiver eindbedrag te komen, de bedragen, in goudfrancs luidend, eerst moeten omrekenen in het daarmee overeenkomende bedrag papierfrancs.

Dan ontbreken in het overzicht, aldus het blad, enkele leeningen, waarvoor de Staat zich borg heeft gesteld en eveneens de renten, die Frankrijk voor buitenlandse schulden, bijv. voor de voorschotten van de Amerikaansche schatkist tegen 5 procent, schuldij is gebleven; immers, terwijl het overzicht van den minister een schuld van Frankrijk aan de Vereenigde Staten van ongeveer 3.580 miljoen dollar opsomt, bedroeg, volgens opgaven van de Amerikaansche commissie voor de schulden van 21 October 1923, de schuld met rente 3.917.326.000 dollar.

Ten slotte moet men niet vergeten, dat sedert 30 April 1923 de schuld verder gestegen is.

Aan den anderen kant is Frankrijk schuldeischer van andere Staten; het Journal Officiel van 10 Maart 1924 geeft in de Documents parlementaires van de kamer, Annexe no. 6600, p. 289, het volgende overzicht van deze leeningen, volgens den stand van 31 Maart 1922:

	in miljoen francs
Rusland (oude régime)	5.459
Rusland (verschillende regeeringen)	480
België	3.684
Joegoslavië	1.795
Roemenië	1.181
Griekenland	861
Polen	1.056
Tsjechoslowakije	574
Italië	49
Montenegro	13
Estland	10.5
Letland	11
Lithauen	6
Hongarije	1
Oostenrijk	0.5
Totaal	15.181

Hierbij moet men natuurlijk in het oog houden, dat de nieuwste leeningen aan België (500 miljoen francs), Oostenrijk (55), Polen (400), Roemenië (100) en Joegoslavië (300) nog niet hieronder begrepen zijn.

Het blad komt, na deze becijferingen, tot de slotsom dat men op het oogenblik de nettoschuld van Frankrijk op ongeveer 400 milliard francs zal moeten schatten.

Eender „managing directors" van het Skandinaviska Kreditaktiebolaget over het herstel van den Gouden Standaard in Zweden. — Gelijk bekend zijn met ingang van 1 April l.l. de bankbiljetten in Zweden weder in goud inwisselbaar en is de export van het gele metaal weer vrij. De goudinvoer is voorloopig nog verboden, behalve voor goud, bestemd voor de Rijksbank. Eenige weken voor het desbetreffende besluit werd genomen sprak de „managing director" van het Skandinaviska Kreditaktiebolaget, de heer O. Rydbeck, in een vergadering van het Bankers' Institute te Londen over zijn ervaringen met betrekking tot inflatie en deflatie en ging daarbij vrij uitvoerig in op de vraag van het herstel van den gouden standaard in Zweden. Volgens het jongste Quarterly Report van genoemde bank, dat den tekst der lezing bevat, wees hij eerst op, hoe begin 1922 de Zweedsche kroon de goudpariteit practisch reeds weder bereikte, daar sindsdien de dollar nog slechts weinig boven pari bleef schommelen. Eerst in Augustus werd het bovenste goudpunt echter pas bereikt en eind 1922 moest de Rijksbank energieke maatregelen treffen, ten einde te voorkomen, dat de koers van de kroon boven pari steeg. Een beweging in tegengestelde richting zette einde 1923 in. Groote graanimporten, de daling van den franc, een ongunstige handelsbalans, veroorzaakten eenige onrust. De koers op de open markt steeg tot 2 à 3 pCt. boven pari, doch de Rijksbank bleef aan importeurs slechts tegen een paar öre

boven het bovenste goudpunt afgeven. Verklaringen van de regeering, zoowel als van de leiding der Rijksbank, dat de tot dusverre gevolgde politiek van handhaving der pariteit zou worden voortgezet en men van geenerlei inflatiepolitiek wilde weten, deden echter spoedig het beginnend wantrouwen verdwijnen.

Na o. m. nog het feit te hebben gereleveerd, dat van de sociaal-democraten het krachtigst verzet tegen alles wat tot inflatie zou kunnen leiden was uitgegaan, terwijl van de zijde van reeders en exporteurs sterk was aangedrongen op „een beetje inflatie", die de Zweedsche kroon op pariteit met het pond sterling i. p. v. met den dollar zou brengen, zulks ten einde hun concurrentievermogen te verhoogen, wees de heer R. er ten slotte op, dat, nu ondanks de grootste moeilijkheden een betrekkelijke stabiliteit van het prijsniveau en de vroegere goudpariteit was bereikt, het een groot waagstuk zou zijn, van koers te veranderen.

„Het voornaamste doel van de financieele politiek van alle landen moet stabilisatie van het prijsniveau zijn. Maar stabilisatie van het binnenlandsch prijsniveau is slechts één aspect van de kwestie. Volledige stabilisatie kan niet worden verkregen, voordat het geldwezen van een land ook in evenwicht is met betrekking tot dat van andere landen. Dit vooronderstelt een gemeenschappelijke waardestandaard en ondanks alle pogingen zal het hoogstwaarschijnlijk zeer moeilijk zijn, iets beters dan het goud te vinden. Doch opdat het goud in staat zij dezen dienst te vervullen, is het noodig, dat zijn eigen waarde een standvastige is. Dit nu is niet het geval, zoolang de waarde van het goud er uitsluitend van afhangt, hoe lang het den Vereenigden Staten behaagt tegen dollarpariteit al het aan dat land aangeboden goud te koopen. Niet voordat het goud opnieuw over de geheele wereld gevraagd zal zijn en de goudhandel vrij, zal zijn waarde weder standvastig worden. De fluctuaties in zijn prijs zullen dan het resultaat zijn van alle factoren, die de prijsvorming in alle landen, welke den gouden standaard weder hebben ingevoerd, beïnvloeden. In dat geval mogen de bewegingen van den goudprijs vergeleken worden met de resultaten van een aantal krachten, die verschillende punten, welke langzaam stijgen of dalen, verbinden. Indien nu b.v. Zweden alleen, behalve de Vereenigde Staten, terugkeert tot den gouden standaard, dan is het beeld, dat zich voor mijn geest stelt, dat van een staaf, die een grooten bol met een klein bolletje verbindt, welk laatste blootgesteld is aan de meest hevige rukken naar boven en naar beneden, wanneer de groote bol aan het andere eind van de staaf zich ook maar in de geringste mate beweegt. Daarom zou het, naar mijn meening, voor Zweden het wijst gehandeld zijn, zijn terugkeer tot den gouden standaard uit te stellen tot verschillende landen te zamen — en onder hen in de eerste plaats Engeland — dezen stap doen. Tot dat oogenblik moeten wij voortgaan de kroon op goudpariteit met den dollar te houden, ten minste zoolang er geen alarmerende teekenen van ernstige veranderingen in het Amerikaansche prijsniveau zijn. Mocht zulk een wijziging zich voordoen dan zouden wij den toestand opnieuw zorgvuldig dienen te overwegen. Want zoo mogelijk wenschen wij te vermijden, dat wij in een nieuwe inflatie worden meegesleept, terwijl anderzijds een verdere deflatieperiode boven onze krachten zou gaan."

De argumentatie van den heer R. loopt vrijwel parallel met die van Mr. Tetrode in zijn lezing op 8 Nov. l.l. over de Staatkundige beteekenis van den gulden. ¹⁾ Zelfs de door hen gebruikte beelden vertoonen een groote mate van gelijkenis. Mr. Tetrode sprak nl., naar in herinnering zij gebracht, van den aan den dollar vastgeklemden gulden als van den ongelukkigen jongen, die zich vastklemt aan een voorbijvliegende auto en die zich niet meer los kan laten, maar op gevaar af van zijn hals te breken of minstens arm of been, in alleronplezierigste vaart wordt medegesleept, of door een onverwacht geweldig remmen er afgeslingerd wordt.

De bezwaren van den heer R. zijn echter door Rijksdag en Rijksbank blijkbaar niet gedeeld. Gelijk in den aanhef opgemerkt, is 1 April l.l. de gouden standaard in Zweden vrijwel hersteld.

¹⁾ Zie p.p. 982 en 998 van den vorigen jaargang.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Economist. — 's-Gravenhage, 15 Februari 1924.

Mr. B. J. F. Steinmetz, De belastingwetgever en de Naamlooze Vennootschap; Mr. Dr. A. A. van Rhijn, Vrije concurrentie en collectieve arbeidsovereenkomst. II; Dr. G. H. Bousquet, Leven en werk van Vilfredo Pareto.

Idem. — 's-Gravenhage, 15 Maart 1924.

Mr. Dr. J. M. de Moor, Twee belangrijke wetsontwerpen; Mr. Dr. A. A. van Rhijn, Vrije concurrentie en collectieve arbeidsovereenkomst. (Slot.)

Revue d'Economie Politique. — Parijs, Nov.-Dec. 1923.

B. Simonide, La question agraire en Grèce; Z. Ludkiewicz, La question agraire en Pologne; Lafont, La crise de l'élevage et la lutte contre le trust des frigorifiques en République Argentine.

Idem. — Parijs, Jan.-Febr. 1924.

M. Nedelkovitch, La réforme agraire en Yougoslavie; J. Lagrenée, La dépréciation monétaire et les valeurs mobilières françaises; Mourre, Les causes des

variations du taux de l'intérêt; Ch. Turgeon, L'homme est-il un capital? M. Augé-Laribé, Le blé français est-il trop cher?

Journal des Economistes. — Parijs, 15 Januari 1924.

Yves-Guyot, L'année de l'occupation de la Ruhr; N. Mondet, Les réparations des dommages de guerre; G. de Nouvion, La Commission des réformes; X. X. X., Chronique de l'inflation; J. A. Legros, L'avance des Soviets en Asie; G. Ciuriceanu, La dette publique de la Roumanie depuis 1914; J. A. Legros, Les empiétements de l'Etat aux Etats-Unis; M. Marion, Un économiste amusant: Camille de Saint-Aubin; A. B. L., Le péril juif; G. de Nouvion, Les allocations familiales en Belgique; B. L. L. E., La Ligue du libre-échange (janvier 1924).

Wirtschaftliches Archiv. — Jena, Januari 1924.

Dr. M. Pappenheim, Zur Frage der internationalen Vereinheitlichung des Konnossementsrechts; Dr. W. Mitscherlich, Der moderne Wirtschaftsmensch; Dr. W. Vogel, Erdteilstaaten als Weltmächte; Dr. G. M. Verrijn Stuant, Das Geldwesen Niederländisch-Indiens.

MAANDCIJFERS.

RESUMÉ UIT HET MONTHLY BULLETIN OF STATISTICS (VOLKENBOND).

		Maandelijks gemiddeld			1923					1924	
		1913	1922	1923	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.
Productie van steenkool (1000 tons)	Engeland	24,336	21,133	23,450	22,265	22,221	25,714	24,871	22,496	23,787	24,283
	Ver. Staten	43,088	34,565	49,268	52,365	44,529	52,521	49,945	48,912	53,268	48,394
	Frankrijk 1)	3,404	3,596	3,981	4,517	4,410	4,862	4,583	4,303	4,927	3,649 ^a
	Duitsland 2)	15,842	9,929	2,341 ¹²	2,075	2,186	2,052	1,935	2,324	3,302	—
Productie van ruw ijzer (1000 tons)	Engeland	869	415	630	609	568	605	608	637	642	623
	Ver. Staten	2,601	2,276	3,392	3,505	3,176	3,200	2,941	2,968	3,067	3,124
	Frankrijk 4)	434	427	442	486	482	514	536	565	586	590
Schepen op stapel eind der maand (1000 tons) ⁵	België	207	134	182	199	194	196	205	209	209	206
	Engeland	1,957	1,469	1,395	Kwartaals-opgave	1,271	Kwartaals-opgave	1,395	42	111	Kwartaals-opgave
Ver. Staten	148	106	42	65		120					
Import (voor binnenl. verbruik)	Frankrijk	229	189	111	143	Kwartaals-opgave	111	120	42	111	Kwartaals-opgave
	Italië 6)	125	211	120	145						
	Engeland 1000 £ 14)	54,931	74,950	81,620	82,614	75,155	88,768	91,414	98,793	87,948	83,475
	Ver. Stat. 1000 \$	147,932	256,042	308,595 ¹³	279,757	261,329	301,299	285,618	282,415	289,433	335,000 ¹³
Export (binnenlandsche producten)	Frankrijk 1000 Frs. ¹⁰	701,778	1,994,194	2,717,334	2,633,217	2,613,376	3,068,974	3,160,504	3,833,382	2,887,921	3,713,800
	Italië 1000 Lire ⁸	303,803	1,313,730	1,435,420	1,187,111	1,135,773	1,301,420	1,410,507	1,837,484	1,168,486	1,558,537
	Engeland 1000 £ 14)	43,771	59,959	63,944	60,103	63,836	71,323	65,768	64,115	64,235	67,975
	Ver. Stat. 1000 \$	204,024	313,758	341,413	305,055	374,949	392,207	395,670	426,148	389,054	367,000 ¹³
Scheepsbew.: Binnenkom. schepen (1000 tons)	Frankrijk 1000 Frs. ¹¹	573,351	1,781,579	2,535,959	2,542,820	2,434,645	2,813,539	2,941,386	3,113,874	2,699,833	3,918,279
	Italië 1000 Lire ⁸	209,303	775,197	921,574	841,821	802,916	1,075,154	1,057,037	1,605,870	838,170	1,105,049
	Engeland (geladen) ¹⁴	4,089	3,611	4,257	4,529	4,367	4,798	4,288	4,714	3,916	3,459
	Ver. Staten (gel. en ballast) ..	4,440	5,433	5,521	6,574	5,685	5,960	5,619	5,529	4,324	4,545
Index-cijfers: Groot-hand.-prijzen	Frankrijk (geladen)	2,876	2,955	3,480	3,586	3,711	3,770	3,567	3,309	2,926	—
	Engeland (Board of Trade)	100	158.8	159.1	154.7	158	158.1	161.1	163.4	165.4	166.9
	Ver. Staten (Bureau of Labour Statist.)	100	149	154	150.0	154	153	152	151	151	152
	Frankrijk (off. cijfer)	100	326.6	419.0	413.1	423.6	420.5	442.6	458.3	494.6	—
Wisselkoersen: (jaarl. of maand. gem.) ⁹	Italië (Prof. Bachi)	100	562.3	574.6	566.7	569.2	563.4	571.4	577.2	570.8	572.8
	New York op Londen	100	90.96	93.99	93.71	93.34	92.96	90.05	89.60	87.52	88.52
	New York op Parijs	100	42.47	31.47	29.28	30.34	30.83	28.59	27.21	24.18	22.90
	New York op Rome..	100	24.61	23.84	22.32	23.00	23.40	22.58	22.48	22.49	22.52

1) Inclusief bruinkool. Vanaf 1919 incl. Elzas-Lotharingen. Vanaf 1920 inclusief Elzas-Lotharingen en het Saargebied.

2) Uitgezonderd het Saargebied.

3) Vanaf 1919 zonder Elzas-Lotharingen. Vanaf 1920 zonder Elzas-Lotharingen, het Saargebied en de Pfalz. Vanaf Juli 1922 zonder Poolsch Opper-Silezië.

4) Vanaf 1919 inclusief Elzas-Lotharingen. 5) Kwartaalscijfers volgens Lloyd's Register of Shipping.

6) Vanaf 1919 inclusief Triëst.

7) Vermindering tengevolge van de mijnwerkersstaking.

8) Sedert Januari 1922 nieuwe schatting op grond der gedeclareerde waarden.

9) Waarde der genoteerde geldsoorten in procenten der pariteit. Jaarlijksch of maandelijksch gemiddelde.

10) Sedert Januari 1921 geschiedt de waardeering van den invoer volgens de opgaven van importeurs. Daarvoor was zij gebaseerd op officieele waardeerscijfers.

11) Vanaf Juli 1922 waardeert men den uitvoer volgens de officieele waardeerscijfers van 1921.

12) Uitgezonderd de productie van het bezette Ruhrgebied. 13) Voorloopig cijfer.

14) Vanaf 1 April 1923 met inbegrip van den handel van Groot-Brittannië en Noord-Ierland met den Ierschen vrijstaat en uitgezonderd den buitenlandschen handel van den Ierschen vrijstaat.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 5 24 Jan. '24)	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
Bel. Binn. Eff. 5 24 Jan. '24	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
Bk. (Vrsch. in R.C. 6 24 Jan. '24)	Zweedsche Rbk 5 8 Nov. '23
Javasche Bank ... 3 1 Aug. '09	Bank v. Noorw. 7 9 Nov. '23
Bank van Engeland 4 5 Juli '23	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbk. 10 29 Dec. '23	slovakijë... 6 9 Mrt. '24
Bank v. Frankrijk 6 17 Jan. '24	N. Bk. v. O'rijk 9 2 Sept. '22
Belgische Nat. Bnk. 6 14 Feb. '24	Hong. Bank... 18 5 Juli '23
Fed. Res. Bank N.Y. 4 30 Apr. '24	Bank v. Italië. 5 11 Juli '22
Bank van Spanje... 5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto (3 mnd.)	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call-money
	Part. disconto	Proton-gatie				
3 Mei '24	4 3/4	4 1/2 - 3/4	3 - 1/16	—	—	3 1/2 - 3/4 1
28 A.-3 M. '24	4 3/4 - 5	4 1/2 - 5 1/4	3 - 1/8	—	—	3 1/2 - 4 1/4
21-26 A. '24	5	5 - 1/4	3 - 3/16	—	—	3 1/2 - 4 1/4
14-17 " '24	4 7/8 - 5	4 3/4 - 5	3 - 1/8	—	—	4 - 4 3/4
30 A.-5 M. '23	3 1/2 - 3/4	3 1/2 - 4	—	—	—	4 - 6 1/4
1-6 Mei '22	4 1/2 - 1/2	4 - 5	2 1/2 - 3/8	—	—	3 - 5
20-24 Jli '14	3 1/8 - 1/16	2 1/2 - 3/4	2 1/2 - 3/4	2 1/8 - 1/2	2 1/2	1 1/4 - 2 1/2

1) Noteering van 2 Mei.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen opende deze week zeer flauw, zoodat in enkele dagen de belangrijke rijzing van de vorige week weder bijna geheel verloren ging. Nadat voor 11,67 1/2 was afgedaan, trad een klein herstel in tot ca. 11,71 a 11,72. Dollars waren eveneens flauw. De koers daalde van 2,69 1/2 tot ca. 2,66 1/2. Marken vrijwel onveranderd. Ook Francs openen zeer flauw. Op ca. 17,25 werd echter de Fransche koers sterk gesteund, zoodat er bijna geen verandering meer kwam. België bleef echter doorlopend sterk aangeboden en kon blijkbaar slechts met moeite op peil gehouden worden. De overige koersen bewogen zich vrijwel op pariteit met Ponden en Dollars; de omzetten waren gering.

6 Mei 1924.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Berlijn*)	Weenen *)	Parijs *)	Brussel **)	New York**)
28 April 1924	11.78 1/2	0.00062 3/4	0.0038	17.40	14.79	2.68 3/4
29 " 1924	11.72	0.00062 3/4	0.0037 3/4	17.35	14.68	2.67 1/2
30 " 1924	11.72 1/2	0.00063 1/4	0.0037 3/4	17.23 1/2	—	—
1 Mei 1924	11.69	0.00063	0.0037 3/4	17.17 1/2	14.23	2.67 1/8
2 " 1924	11.70 1/2	0.00063	0.0037 3/8	17.30	14.42	2.66 1/2
3 " 1924	11.71 1/2	0.00063 3/4	0.0037 3/4	17.27 1/2	—	—
Laagste d.w. 1	11.68	0.00061 1/2	0.0037 1/2	17.15	14.18	2.66 3/8
Hoogste " " 1	11.82 1/2	0.00064	0.0038 3/4	17.70	15.20	2.69 1/8
26 April 1924	11.79 1/2	0.00062	0.0038	17.25	14.53	2.68 1/4 1/2
17 " 1924	11.69 3/4	0.00060 3/4	0.0037 1/8	16.77 1/2	14.25	2.68 1/2 1/8
Muntpariteit	12.10	59.26 5)	50.41	48.—	48.—	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
 1) Particuliere opgave.
 2) Noteering van 25 April '24.
 3) Gulden per milliard Mark. 4) Gulden per 100 Mark.

Data	Stock-holm*)	Kopen-hagen*)	Chris-tiania*)	Zwit-serland *)	Spanje *)	Batavia 1) telegrafisch
28 April 1924	70.60	45.05	37.10	47.75	37.—	96 1/2 - 7/8
29 " 1924	70.40	44.90	36.80	47.60	36.50	96 1/2 - 7/8
30 " 1924	70.25	45.05	36.80	47.67 1/2	36.75	96 1/2 - 7/8
1 Mei 1924	70.40	45.10	37.—	47.60	36.75	96 1/2 - 3/8
2 " 1924	70.37 1/2	45.12 1/2	36.90	47.40	36.70	96 1/2 - 3/8
3 " 1924	70.40	45.20	37.—	47.55	37.—	96 1/4 - 3/4
L'ste d. w. 1)	70.—	44.75	36.70	47.35	36.50	96 1/8
H'ste " " 1)	70.75	45.35	37.50	47.80	37.20	96 7/8
26 April 1924	70.70	45.10	37.30	47.70	36.80	96 1/2 - 3/8
17 " 1924	70.85	44.70	37.10	47.35	36.70	96 1/2 - 7/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	96 1/8

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. p. frs.)	Zicht Berlijn (in \$ per milliard Mark)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
3 Mei 1924	4.38.37	6.46	0.00023 3/4	37.43
Laagste d. week	4.38.—	6.44	0.00023	37.34
Hoogste " " "	4.38.75	6.49	0.00023 3/4	37.50
26 April 1924	4.38.87	6.49	0.00023	37.20
19 " 1924	4.38.—	6.32	0.00022 1/2	37.29
Muntpariteit ..	4.86.67	19.30	23.81 1/4 1)	40 1/16

1) In ct. per Mark.

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	17 Apr. 1924	26 Apr. 1924	28 April 1924	3 Mei '24	3 Mei 1924
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 15/32	97 15/32	97 15/32
*Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10	1/10	1/10
B. Aires 1) ..	d. p. \$	41 1/16	40 3/8	40 3/8	41 1/16	41 1/16
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/4 27/32	1/4 26/32	1/4 23/32	1/4 15/16	1/4 27/32
Constantin. .	Piast. p. £	805	812 1/2	805	825	812 1/2
Hongkong ...	Sh. p. \$	2/4 7/16	2/4 3/8	2/4 1/8	2/4 1/2	2/4 7/16
Lissabon 1) ..	d. per Mil.	123 3/32	121 1/32	1 1/8	1 1/16	121 3/32
Madrid	Peset. p. £	31.50	31.67 1/2	31.53	32.20	31.56 1/2
Mexico	d. per \$	29 1/2	29 1/2	29	30	29 1/2
Montevideo 1)	id.	42 7/8 3)	42 1/2	42 1/2	43	42 3/4
Montreal ...	\$ per £	4.44 3/4	4.45 1/2	4.44 3/8	4.46 3/4	4.45 1/2
Praag	Kr. p. £	147 3/4	148 3/4	148 3/4	150 1/8	148 1/2 5/8
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	6 1/16	6 1/8	6 1/8	6 1/16	6 1/16
Rome	Lires p. £	98 3/4	97 11/16	97 1/2	98 1/2	97 15/16
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/3 3/8	3/2 3/4	3/2 1/4	3/2 3/4	3/2 3/8
Singapore ...	id. p. \$	2/4 1/16	2/4 3/32	2/3 7/8	2/4 7/32	2/4
Valparaiso 1)	peso p. £	40.30	39.30	39.30	39.90	39.40
Yokohama ...	Sh. p. yen	1/10 1/8	1/9 1/32	1/9 1/4	1/10 3/8	1/9 29/32

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg. 3) Noteering van 14 April.

NOTEERING VAN ZILVER.

	te Londen N. York	te Londen N. York
3 Mei 1924..	32 15/16 64	5 Mei 1923.. 32 15/16 67 3/4
26 April 1924..	33 64 3/8	6 Mei 1922.. 35 69
17 " 1924..	33 3/16 64 3/8 1)	20 Juli 1914.. 24 15/16 54 1/8

1) Noteering van 16 April.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 5 Mei 1924.

Activa.		
Binnenl. Wis-sels, l'rom., enz. in disc.	H.-bk. f 181.572.967,— B.-bk. " 42.056.777,91 Ag.sch. " 60.652.409,01	f 284.282.153,02
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. . f 28.785.416,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		28.785.416,—
Beleeningen	H.-bk. f 31.165.908,61 B.-bk. " 10.354.759,89 in rek.-crt. Ag.sch. " 109.087.237,02	—
op onderp.	f 150.607.905,52	—
Op Effecten	f 139.829.782,28	—
Op Goederen en Spec. ..	10.778.123,24	150.607.905,52
Voorschotten a. h. Rijk		13.281.559,08
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud	f 56.240.100,—
Muntmat., Goud ..	" 475.166.977,40	—
	f 531.407.077,40	—
Munt, Zilver, enz. ..	" 9.540.835,48	—
Muntmat., Zilver ..	" —	—
Effecten	Bel. v. h. Res. fonds . f 5.983.677,31 id. van 1/8 v. h. kapit. " 3.985.557,89	9.969.235,20
Geb. en Meub. der Bank		5.000.000,—
Diverse rekeningen		89.775.182,41
		f 1.122.649.365,01

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	5.999.469,43
Bijzondere reserve	9.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	1.036.860.830,—
Bankassigatiën in omloop	1.290.209,94
Rek.-Cour. f Het Rijk	—
saldo's: { Anderen " 28.920.601,57	28.920.601,57
Diverse rekeningen	20.578.254,07
	f 1.122.649.365,01
Beschikbaar metaalsaldo	f 327.037.650,77
Op de basis van 1/8 metaaldekking ..	113.623.322,47
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. .	1.635.188.250,—

NED. BANK 5 Mei 1924 (vervolg).
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bank-biljetten	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
5 Mei 1924	531.407	9.541	1.036.861	30.211	327.038	51
28 Apr. '24	543.979	9.791	1.001.099	24.214	348.188	54
22 „ '24	543.992	9.575	1.000.044	29.581	347.123	54
14 „ '24	556.564	8.868	1.000.303	21.433	360.542	55
7 „ '24	556.564	8.767	1.007.700	21.534	358.942	55
31 Mrt. '24	569.138	9.267	1.018.014	19.286	370.379	56
7 Mei '23	581.790	7.832	976.722	26.871	388.207	59
8 Mei '22	605.889	5.521	1.040.788	34.892	395.599	60
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Belee-ningen	Papier op het buiten-land	Diverse reke-ningen ²⁾
5 Mei 1924	284.282	109.000	150.608	28.785	89.775
28 Apr. 1924	253.021	80.000	146.705	30.380	68.779
22 „ 1923	255.845	91.000	146.741	21.398	77.021
14 „ 1924	252.123	88.000	143.350	19.182	66.407
7 „ 1924	259.905	91.000	145.200	20.858	64.917
31 Mrt. 1924	254.185	78.000	157.533	23.412	49.670
7 Mei 1923	183.061	37.000	159.622	83.706	25.984
8 Mei 1922	239.952	39.000	132.073	92.951	25.397
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van 2/3 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

's RIJKS SCHATKIST.

De Minister van Financiën maakt o.m. bekend:

	28 April 1924	5 Mei 1924
dat uitstonden		
aan schatkistpromessen	f 355.160.000,—	f 332.620.000,—
waarv. direct bij Ned. Bk.	„ 80.000.000,—	„ 109.000.000,—
aan schatkistbiljetten	„ 186.913.000,— ¹⁾	„ 183.919.000,— ¹⁾
aan zilverbons	„ 31.324.389,50	„ 31.319.105,50
Tegood v. d. Postch. en Gdst. bij 's Rijks Schatkist...	„ 106.558.196,53 ¹⁾	„ 106.558.196,53 ¹⁾
Onder de vlottende schuld is begrepen:		
Voorsch. aan de Koloniën	„ 133.163.318,93	„ 118.038.801,22 ¹⁾
Voorschot aan Gemeenten voor door Rijk voor hen te beffen Ink. belasting	29 Februari 1924 „ 76.790.423,26	31 Maart 1924 „ 74.334.520,58
Voorschotaan rek. houders v. d. Postch. en Girodst.	28 April 1924 „ 103.759.584,07	5 Mei 1924 „ 106.088.342,29 ¹⁾

¹⁾ Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	26 April 1924	3 Mei 1924
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 113.537.800,87	f 105.851.127,74
Ind. Schatk.prom. in oml.	„ 79.100.000,—	„ 79.100.000,—
Voorsch. Jav. Bk. aan N.-I.	„ 31.300.000,—	„ 33.800.000,—
Muntbiljetten in omloop.	„ 39.700.000,—	„ 40.000.000,—

¹⁾ Tegood van Ned.-Indië bij de Javasche Bank.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bank-biljetten	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
3 Mei 1924	213.750		258.500	82.000	145.650
26 Apr. 1924	219.750		256.500	89.000	150.650
19 „ 1924	217.000		259.000	85.500	148.100
29 Mrt. 1924	158.435	64.240	257.066	83.923	155.237
22 „ 1924	158.470	64.091	258.085	85.487	154.604
5 Mei 1923	161.218	61.158	271.806	97.769	149.093
6 Mei 1922	143.525	45.300	267.524	90.756	117.785
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ¹⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee-ningen	Voor-schotten afh. Gouvern.	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
3 Mei 1924		150.760		33.800	***	63
26 Apr. 1924		149.230		31.300	***	64
19 „ 1924		149.890		30.600	***	63
29 Mrt. 1924	35.250	18.761	60.708	14.219	14.645	65
22 „ 1924	35.222	18.328	62.667	7.982	21.991	65
5 Mei 1923	36.565	28.285	59.161	29.166	21.976	60
6 Mei 1922	35.221	19.694	80.088	5.675	47.217	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 2/3 metaaldekking. ³⁾ Creditsaldo.

DE SURINAAMSCHE BANK.
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. reke-ningen ¹⁾
15 Maart 1924..	1.175	1.416	767	1.112	482
8 „ 1924..	1.175	1.548	725	1.105	456
1 „ 1924..	1.186	1.586	460	1.109	432
23 Febr. 1924..	1.196	1.433	654	1.100	440
16 „ 1924..	1.187	1.437	642	1.105	435
17 Maart 1923..	1.206	1.596	1.047	1.201	468
25 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
30 Apr. 1924	128.121	125.616	290.116	27.000	245.956
23 „ 1924	128.123	124.853	292.429	27.000	248.177
16 „ 1924	128.112	125.477	292.153	27.000	247.868
9 „ 1924	128.116	125.742	288.216	27.000	243.840
2 Mei 1923	127.521	124.192	285.746	27.000	241.220
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
30 Apr. '24	42.633	74.346	10.587	110.992	22.255	18,30
23 „ '24	42.238	74.493	13.704	108.375	23.017	18,85
16 „ '24	40.917	74.843	18.403	102.066	22.385	18,57
9 „ '24	41.518	75.932	12.976	108.909	22.123	18,15
2 Mei '23	45.359	70.130	13.235	107.636	23.079	19,01
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/2

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in milliardien (duizenden biljoenen) Mark.

Data	Metaal	Daarv. Goud	Waarv. b. Buitt. circ.bkn ¹⁾	Kassen-scheine	Circulatie	Dek-kings-perc. ²⁾
23 April '24	0,4	0,442	0,016	1.758	674.040	0,3
15 „ '24	0,5	0,460	0,016	1.975	678.254	0,3
7 „ '24	0,6	0,465	0,021	2.479	683.651	0,4
31 Mrt. '24	0,9	0,465	0,021	4.124	689.864	0,6
23 April '23	14,0	0,920	0,165	1.363 ⁴⁾	6.096 ⁴⁾	23
23 Juli '14	1,7	1,357	—	0,065 ⁵⁾	1,9 ⁵⁾	93

Data als boven.	Wissels			Renten-bank-scheine	Rek. Courant ⁶⁾	Darl. kas-sensch. Tot. uitgegeven
	Totaal	Handels-wissels	Schatkist-papier			
1.906.679	1.906.679	—	—	332.591	1.418.504	1.800
1.900.217	1.900.217	—	—	259.781	1.324.348	2.000
1.867.237	1.867.237	—	—	262.961	1.255.128	2.500
1.767.443	1.767.443	—	—	225.389	1.053.120	4.100
8.578 ⁴⁾	2.758 ⁴⁾	5.820 ⁴⁾	—	—	3.671 ⁴⁾	1.376 ⁴⁾
0,751 ³⁾	0,751 ³⁾	—	—	—	0,944 ³⁾	—

¹⁾ Onbelast. ²⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine. ³⁾ In milliardien. ⁴⁾ In biljoenen. ⁵⁾ Waarv. in Rentenmark, uitgedrukt in papierm. op 31 Mrt. 1.096.281 milliard.; op 7 Apr. 1.156.717 bill.; op 15 Apr. 1.163.894 bill.; op 23 Apr. 1.149.502 bill. ⁶⁾ Idem: op 31 Mrt. 348.426 bill.; op 7 Apr. 439.787 bill.; op 15 Apr. 474.360 bill.; op 23 April 474.567 bill.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenl.	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit. gew. voorsch. ajd. Staat
1 Mei '24	5.542.449	1.864.321	298.762	578.703	23.000.000
24 Apr. '24	5.542.354	1.864.321	298.603	573.423	22.700.000
17 „ '24	5.542.134	1.864.321	298.343	571.347	22.700.000
3 Mei '23	5.536.861	1.864.345	292.083	597.513	23.000.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Belee-ningen	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Parti-culieren	Rek. Crt. Staat
4.943.506	9.753	2.534.811	40.020.828	2.280.548	16.720	
4.602.939	10.053	2.564.704	39.824.094	2.419.339	17.666	
4.694.887	10.286	2.604.361	39.943.151	2.481.129	18.503	
3.234.785	21.682	2.119.144	36.902.486	2.285.778	18.110	
1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleen. van buitl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. partit.
1 Mei '24	357.572	84.653	480.000	1835.998	7.697.576	234.683
24 Apr. '24	357.921	84.653	480.000	1778.900	7.622.338	292.727
17 " '24	357.825	84.653	480.000	1774.412	7.655.576	211.179
10 " '24	357.741	84.653	480.000	1807.932	7.705.315	217.881
3 Mei '23	347.079	84.653	480.000	914.142	6.846.950	86.157

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F. R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
16 April '24	3.104.886	2.054.079	—	100.404	1.966.349
9 " '24	3.103.446	2.041.277	—	97.975	1.981.638
2 " '24	3.091.767	2.025.157	—	99.564	1.987.262
26 Mrt. '24	3.122.944	2.139.604	—	100.107	1.982.706
18 April '23	3.082.622	2.096.360	—	95.920	2.220.251

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. 1)	Algem. Dek-kings-perc. 2)
16 April '24	646.250	2.011.585	110.869	78,1	80,6
9 " '24	727.165	2.055.067	110.837	76,9	79,3
2 " '24	743.432	2.062.364	110.859	76,3	78,8
26 Mrt. '24	684.773	2.007.116	110.831	78,5	80,8
18 April '23	920.909	1.991.001	108.649	73,2	75,5

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
9 Apr. '24	755	16.568.636	1.439.107	15.641.610	4.241.000
2 " '24	756	16.629.350	1.435.579	15.713.731	4.230.384
26 Mrt. '24	756	16.579.757	1.414.945	15.639.372	4.230.974
19 " '24	756	16.620.383	1.482.880	15.857.778	4.194.133
11 Apr. '23	777	16.501.317	1.387.452	15.538.839	3.951.362

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 5 Mei 1924.

De achter ons liggende week heeft enkele feiten naar voren gebracht, welke, zoo zij al niet van directen invloed op het koersniveau aan de betrokken beurzen zijn geweest, toch niet hebben nagelaten een min of meer diepen indruk achter te laten. In de eerste plaats was dit het geval met de begroting, welke de Kanselier van de Schatkist bij het Britsche parlement heeft ingediend. Lang tevoren waren hieromtrent reeds schattingen in omloop, doch wel niemand heeft durven verwachten, dat de hervormingen, thans op fiscaal gebied door te voeren, voorgesteld zouden worden. Speciaal de sterke verlaging van de rechten op thee en de afschaffing van de belasting op de winst van vennootschappen hebben als een verrassing gewerkt. Weliswaar kon de Kanselier tot deze ingrijpende maatregelen komen, omdat hij de inkomsten voor het jaar 1924/1925 hooger geschat heeft dan zijn voorganger, Baldwin, heeft gedaan en is uit dien hoofde in de City dan ook eenige twijfel ontstaan aangaande de mogelijkheid, om het gehele thans opgestelde programma tot uitvoer te brengen, doch aan den anderen kant is het onmiskenbaar, dat vorige taxaties van de inkomsten steeds sterk aan den lagen kant zijn geweest. Hierdoor is wel veroorzaakt, dat een zeer groot gedeelte van de openbare schuld in den loop der laatste jaren (sedert 1919 heeft de aflossing niet minder dan £ 650 miljoen bedragen) kon worden gedelgd, doch in vele kringen bestaat de opvatting, dat een langzamer tempo van aflossing geen nadeel voor het staatscrediet met zich zou brengen en dat een deel der rijksinkomsten aan een vermindering van de lasten der bevolking mag worden

besteed. In deze richting is de heer Snowden dan ook ditmaal gegaan. Voor een lid van de arbeiders-partij, welke vóór het aanvaarden der regeering de heffing ineens heeft bepleit als middel om tot een spoedige delging van de staatschuld te komen, moge deze politiek wellicht op het eerste gezicht wat vreemd schijnen, bij nadere beschouwing wordt het duidelijk, dat het thans aan de regeering zijnde bewind in Engeland gevoelt geen oppositiepartij te zijn en vóór alles een zuivere „Real-politiek“ wil voeren, waarbij de theorie ten achter wordt gesteld bij de eischen van de practijk. Het behoef dan ook niet de minste verwondering te wekken, dat de thans ingediende begroting vooral in de City een zeer goede ontvangst heeft gehad, al zijn er natuurlijk ook hier sommigen, die een niet onverdeeld gunstig oordeel kunnen vellen. Voor enkelen ligt het zwaartepunt in het scepticisme aangaande de mogelijkheid van verwezenlijking — zooals hierboven reeds werd uiteengezet — voor anderen in de afschaffing van de z.g. „McKenna-rechten“ op piano's en automobielen, waaromtrent men vreest, dat tal van jonge industrieën het onderspit tegenover de buitenlandsche concurrentie zullen moeten delven. Hier vindt men de weerspiegeling van den strijd tusschen vrijhandel en protectie, welke het ministerie-Baldwin heeft doen vallen. Ook toen echter is reeds gebleken, dat de City op dit punt geen onverdeelde overtuiging bezit, hoewel de meerderheid toch wel geporteerd schijnt te zijn voor de oude tradities van den Engelschen handel. In ieder geval heeft het meer begrensd deel van de City, dat rechtstreeks met de fondsenmarkt in contact staat, een optimistische opvatting van den tegenwoordigen loop van zaken verkregen, getuige de opgewekte stemming, welke aan de beurs als regel heeft bestaan, al waren dan ook de omzetten niet al te ruim.

Als tweede feit van beteekenis zij vermeld, dat de Federal Reserve Bank van New York heeft besloten haar discontovoet met ½ pCt. tot 4 pCt. te verlagen, welk voorbeeld reeds door enkele memberbanks in andere districten is gevolgd. Bij de eigenaardige structuur van het Federal Reserve-systeem, waarbij een groote differentiatie in de discontotarieven mogelijk is, kan uit deze disconto-verlaging geen algemeene consequentie voor den stand van zaken in de Unie worden getrokken. Waar echter de kern van het economisch leven zich in New York bevindt, kan men wel tot eenige conclusie aangaande de geldmarkt in het Oosten van de Vereenigde Staten komen, vooral indien men ook nog op andere teekenen let. Ondanks een zeker niet verminderende vraag naar crediet bij de deposito-banken heeft de circulatie van Federal Reserve Notes zich in den laatsten tijd niet uitgebreid, hetgeen er op kan wijzen, dat de Reserve Bank haar invloed op de geldmarkt bezig was te verliezen. De disconto-verlaging moet dan ook vermoedelijk in hoofdzaak in dit licht worden beschouwd. Het is minder waarschijnlijk, dat zij is toegepast om het bedrijfsleven een stimulans te verleenen. Men is vermoedelijk hier en daar tot deze gevolgtrekking gekomen, omdat de industrie in de Unie werkelijk eenige teekenen van verslapping begint te vertoonen, doch, waar dit niet het gevolg is van te duur geld, moet het twijfelachtig worden genoemd, of een verlaging van de rentekoersen hier wel eenige verbetering zou kunnen brengen. Indien de disconto-verlaging is toegepast, om de controle over de geldmarkt te herwinnen, zou hiermede tegelijkertijd gepaard kunnen gaan groter zeggenschap in een tijdperk, dat nu aanstaande lijkt en waarin voor allerlei buitenlandsche behoeften een beroep op het Amerikaansche kapitaal zal worden gedaan. In dit verband zij herinnerd aan de te verwachten Duitsche internationale leening. Men hecht er in New York groote waarde aan, dat te dezen aanzien één lijn wordt getrokken en wel een zoodanige, dat het grootst mogelijke voordeel voor de Amerikaansche nijverheid en den Amerikaanschen handel kan worden behaald. Op deze wijze zou ook de thans eenigszins kwijnende export wellicht een opleving kunnen ondergaan. De markt te Wallstreet heeft echter nog geen teekenen gegeven, dat zij in verband met één en ander de naaste toekomst buitengewoon hoopvol inziet. Wel was de stemming verre van ongeanimeerd, doch de markt heeft toch ook geen weerspiegeling gegeven van de verwachting eener periode van hoogconjunctuur.

In scherpe tegenstelling met New York heeft de beurs te Berlijn nog steeds den druk van den geldnood in Duitschland weerstaan. Officieel heeft de leiding van de Deutsche Rijksbank in de achter ons liggende week medegedeeld, dat zij niet wenschte over te gaan tot verhooging van het bankdisconto ad 10 pCt., ondanks het feit, dat in de vrije markt rentevergoedingen van 50 en 60 pCt. 's jaars worden betaald, omdat door een zoodanige disconto-verhoging de bedrijven, die voor de eerste levensbehoeften des lands werken,

geschaad zouden worden. Van leiding door de circulatiebank is derhalve hier geen sprake, doch het zou twijfelachtig zijn, of men hiertoe wel zou zijn gekomen, indien men den disconto-voet scherp omhoog had gebracht. Het eenige gevolg zou wellicht zijn geweest een verscherping van de catastrophale verhoudingen, welke thans reeds in Duitschland bestaan. Indien toch waar is, dat alleen de eerste levensbehoefigheden met het goedkope crediet van de Rijksbank worden gefinancierd, dan zou het uitsluitende gevolg van een disconto-verhoging zijn een opdriving van de kosten van levensonderhoud, zonder dat eenig nut voor de overige credietbehoevende ondernemingen zou zijn geschapen. De simpele erkenning echter, dat de Rijksbank onmachtig is de leiding van de geldmarkt te hernemen, zonder groot gevaar voor de bevolking te veroorzaken, is wel teeknend voor de actuele verhoudingen in Duitschland. De beurs heeft dit sterk gevoeld en heeft door een verdere daling van het koerspeil uiting aan het heerschende gevoel van onrust gegeven. Hierbij kwamen natuurlijk de geforceerde verkoopen van hen, die hun middelen liquide moeten maken, hetzij om tegemoet te komen aan de kapitaal-eischen van hun bedrijf, hetzij om de verliezen uit de Francs-operaties te dekken. Wat deze laatste betreft, is nog geen bepaalde „clearing” tot stand gekomen, doch nagenoeg is toch wel bekend, welke verplichtingen alsnog per einde Mei komen te vervallen, zoodat de enrust uit dien hoofde wel eenigszins afgenomen is. De slachtoffers, welke echter nog dagelijks in verband met de Francs-verliezen vallen en de faillissementen, of officieuze liquidaties, welke hiervan het gevolg zijn, laten niet na de beurs in beroering te houden. In de allerlaatste dagen is hierin eenige wijziging ten gunste gekomen, omdat men van meening is, dat men binnen afzienbaren tijd tot een oplossing in zake het vraagstuk der schadeloostelling zal kunnen komen.

De beurs te Parijs heeft niet veel aanleiding tot een bijzondere bespreking gegeven. De handel is hier van buitengewoon kleinen omvang gebleven, eensdeels doordat de heftige fluctuaties in buitenlandsche betaalmiddelen tot staan zijn gekomen, anderdeels doordat de mentaliteit van het publiek en dus ook van den beurshandel geheel is ingesteld op de komende verkiezingen.

Ten onzent heeft de markt voor *beleggingswaarden*, wat Nederlandsche staatsfondsen betreft, een vrij aangename houding aan den dag gelegd. In hoofdzaak dient dit te worden toegeschreven aan het afsluiten eenner leening te New York, groot \$ 40 miljoen, rentende 6 pCt., tot den koers van 98½ pCt. Het is vooral deze emissiekoers geweest, welke een gunstigen indruk heeft gemaakt. In de eerste plaats is hij hooger dan de koers van uitgifte der jongste dollar-leening der gemeente Rotterdam, in de tweede plaats blijkt hieruit, dat het Amerikaansche publiek ten aanzien van een Nederlandsche staatsleening met een geringer rendement genoegen neemt, dan de Nederlandsche belegger, waar toch de koers van uitgifte der jongste staatsleening aan onze beurs slechts 97 pCt. heeft bedragen. Waar, blijkens de nadere berichten, de leening in New York ook succes heeft gehad, zij het niet op éelatante wijze, kwam men ter beurze tot de conclusie, dat ons staatscrediet in den vreemde gunstig wordt beoordeeld, hetgeen de geringe koersverheffing voor Nederlandsche staatsfondsen verklaart. Overigens werden er minder gunstige commentaren geuit met betrekking tot het opnemen van gelden in het buitenland in een buitenlandsche muntsoort, waardoor onze betalingsbalans niet alleen wordt belast, doch waardoor tevens een niet gering valuta-risico wordt aanvaard.

	28 Apr.	2 Mei	5 Mei	Rijzing of daling
6 0/0 Nederland 1922	96 1/2	96 1/4	96 7/16	- 1/16
5 0/0 „ 1918	84 3/4	84 13/16	85 1/4	+ 1/2
4 1/2 0/0 „ 1916	84 1/2	85 1/2	86 7/16	+ 1 13/16
4 0/0 „ 1916	76	76 3/4	77	+ 1
3 1/2 0/0 „	70	70 1/2	—	+ 1/2
3 0/0 „	59 5/8	60 7/8	60 7/8	+ 1 1/4
2 1/2 0/0 Cert. N. W. S.	48 7/8	49 1/4	49 3/4	+ 7/8
7 0/0 Oost-Indië 1921	100 7/16	100 1/4	100 1/16	- 3/8
6 0/0 „ 1919	96	96	96 3/16	+ 3/16
5 0/0 „ 1915	91 1/4	90 3/8	90 3/8	- 5/8
5 0/0 Rusland 1906	5 1/8	4 3/4	4 7/8	- 1/4
4 0/0 Rusl. bij Hope & Co.	7 5/8	7 11/16	7 11/16	+ 1/16
4 0/0 Japan 1899	63 1/2	—	—	—
5 0/0 Brazilië 1895	52 1/2	52	53 1/16	+ 9/16
8 0/0 San Paulo 1921	95 5/8	95 3/4	96	+ 5/8
6 0/0 Amsterdam 1920	98 7/8	—	—	—
7 0/0 Rotterdam 1920	100 1/2	—	100 3/8	+ 1/8

De aandelenmarkt heeft een week van uiterste lusteloosheid achter den rug, waarbij de handel in sommige afdelingen van bijna geen beteekenis is geweest. Het sterkst was

dit wel het geval voor *suiker-aandeelen*, waar alleen het gunstige jaarverslag van de Javasche Cultuur Maatschappij eenige beweging te voorschijn heeft geroepen. Deze was evenwel van korten duur en heeft geen al te zichtbare koersfluctuaties te voorschijn geroepen.

De *tabaksafdeeling* was gedurende het grootste deel der week vrij loom, doch kon tegen het einde der berichtsperiode eenigermate opleven. De druk is hoofdzakelijk veroorzaakt door minder gunstige verwachtingen omtrent de weersgesteldheid in Nederlandsch-Indië, met betrekking waartoe men later echter meer optimistisch oordeelde.

Rubberaandeelen waren eveneens niet geanimeerd. In de eerste plaats schijnt de Rubber Grower's Association geen grooten voortgang te maken met het oprichten van een coöperatief verkoopkantoor, waaromtrent men ten onzent nogal hoopvolle verwachtingen koesterde. In de tweede plaats heeft het dividend op aandelen Rubber Cultuur Mij. „Amsterdam”, ten bedrage van 12 pCt., teleurstellend gewerkt. Men trok hieruit de conclusie, dat de directie het beter oordeelt een voorzichtige dividend-politiek te volgen, omdat de toekomst nog zeer moeilijk te beoordeelen valt. Na de optimistische bespiegelingen, welke men ter beurze eenigen tijd geleden heeft gehouden, had deze opvatting uit den aard der zaak een sterk kalmeerende uitwerking.

Petroleum-aandeelen waren alleen levendig voor aandelen Geconsolideerde, waarin vrij heftige fluctuaties voorkwamen in verband met het opnieuw opdruken van „bonus”-geruchten. De omzetting in het hoofdfonds daarentegen bleven zeer beperkt.

Industriele aandelen waren gedrukt. De verschillende berichten van den laatsten tijd, zooals de jaarvergadering van de Stearinekaarsenfabriek Gouda, het voorstel tot liquidatie van de Algemeene Nederlandsche Electriciteits-Mij. Groeneveld, Ruempol & Co., het jaarverslag van de Hollandische Draad- en Kabelfabriek, enz. hebben de moeilijkheden, waarmede onze nijverheid nog te kampen heeft, in een fel licht gesteld.

Van *bankaandeelen* waren aandelen Amsterdamsche Bank op bescheiden schaal gevraagd, in verband met het jaarverslag.

	28 Apr.	2 Mei	5 Mei	Rijzing of daling
Amsterdamsche Bank	125 1/2	126	127	+ 1 1/2
Incasso Bank	93 3/4	—	93 3/4	- 1/2
Koloniale Bank	194 5/8	192 3/4	193	- 1 3/8
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	134 3/8	134	134 1/8	- 1/2
Rotterd. Bankvereniging	98 3/4	—	98 3/4	+ 1/4
Van Berkel's Patent	39 1/2	37 3/4	36 5/8	- 2 1/8
Gouda Kaarsen	16 1/2	16	16 3/4	+ 1/4
Holl. Draad- en Kabelfabriek	46 1/2	49	50	+ 3 1/2
A. Jurgens' Ver. Fabr. g. aand.	57 1/2	56	57 1/2	—
„ „ „ pr. aand.	68	68	67 3/4	- 1/4
Leerdam Glasfabrieken	25 1/4	26 1/2	26 3/4	+ 1 1/2
Philips' Gloeilampenfabriek	271 1/4	261 1/2	267 1/4	- 4 1/2
Vereenigde Blikfabrieken	91 1/4	96 3/4	95	+ 3 3/4
Vereen. Chemische Fabrieken	43	42 1/2	41 1/4	- 1 3/4
Compania Mercantil Argent.	24	22 3/4	23 7/8	- 1/8
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	181	181 1/4	179 1/8	- 1 7/8
Handelsverg. Amsterdam	473	474	466 1/4	- 6 3/4
Handelsverg. Reiss & Co.	34	34 1/2	—	+ 1/2
Int. Crediet- en Handelsverg.	—	—	—	—
Rotterdam	202 1/2	204	203	+ 1/2
Linde Teves & Stokvis	78	75	75	- 3
Redjang Lebong Mijnb.-Mij.	122	118 1/2	—	- 3 1/2
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	202	201 1/8	201	- 1
Kon. Petroleum-Mij.	448 1/4	447 1/4	449 3/4	+ 1 1/2
Phoenix Oil	93 3/4	94 1/2	92	- 1 1/4
Amsterdam-Rubber-Mij	144 1/8	139 5/8	141 3/8	- 2 3/4
Kendeng Lemboe	180	175 1/2	175	- 5
Oost-Java-Rubber-Mij.	222	214 1/4	217	- 5
Deli-Batavia Tabak Mij.	330 1/2	326 1/4	338 1/2	+ 8
Deli-Maatschappij	377 1/4	372	379	+ 1 3/4
Senembah-Maatschappij	286 1/4	287	294 1/4	+ 7 3/4

i) ex. div.

Scheepvaart-aandeelen bleven buitengewoon stil en zonder noemenswaardige variaties.

	28 Apr.	2 Mei	5 Mei	Rijzing of daling
Holland-Amerika-Lijn	86 3/4	87 1/4	84	- 2 3/4
„ „ „ gem. eig.	74 3/4	72 1/4	70	- 4 3/4
Hollandsche Stoomboot-Mij.	32 1/8	27 3/4	27 1/2	- 4 3/8
Java-China-Japan-Lijn	89	89	87 1/2	- 1 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd	9 1/2	9	9 1/8	- 3/8
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	70 3/8	69 1/2	71	+ 5/8
Konink. Paketvaart-Mij.	138	137 3/4	—	- 1/4
Maatschappij Zeevaart	73	—	75	+ 2
Nederl. Scheepvaart-Unie	119 1/2	118	118 1/2	- 1 1/2

	28 Apr.	2 Mei	5 Mei	Rijzing of daling
Nievelt Goudriaan	99	96	98	- 1
Rotterdamsche Lloyd	117 ³ / ₄	116 ¹ / ₂	117 ¹ / ₂	- 1/4
Stoomv.-Mij. „Nederland” ..	139 ¹ / ₂	140 ³ / ₄	140 ³ / ₄	+ 1/4
„ „ „Noordzee” ..	30 ¹ / ₂	—	28	- 2 ¹ / ₂

De Amerikaanse markt was kalm, doch over het algemeen niet lusteloos.

	28 Apr.	2 Mei	5 Mei	Rijzing of daling
Americ. Smelting & Refining	66 ¹ / ₂	67 ¹ / ₂	68	+ 1 ¹ / ₂
Anaconda Copper	70 ⁷ / ₈	70 ¹⁵ / ₁₆	70 ⁷ / ₈	—
Studebaker Corp.	94 ¹ / ₂	91 ¹ / ₂	91 ¹ / ₈	- 3 ¹ / ₈
Un. States Steel Corp.	107 ¹ / ₂	105 ¹ / ₂	105	- 2 ¹ / ₂
Atchison Topeka	108 ³ / ₈	—	109 ¹ / ₁₆	+ 1 ¹ / ₁₆
Erie	26 ¹ / ₈	26 ¹ / ₄	25 ⁷ / ₈	- 1/4
Southern Pacific	97	97	97 ³ / ₈	+ 3/8
Union Pacific	142	140 ¹ / ₈	142 ³ / ₈	+ 3/8
Int. Merc. Marine orig. gew.	10 ¹¹ / ₁₆	10 ¹ / ₂	11 ²⁵ / ₃₂	+ 1 ³ / ₃₂
„ „ „ „ pref.	35 ⁷ / ₈	36	39 ³ / ₈	+ 3 ⁷ / ₈

De geldmarkt is ruimer geworden; prolongatie is tot circa 4% pCt. teruggelopen.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

6 Mei 1924.

De tarwemarkten zijn in de afgelopen week vast gebleven. Het blijkt wel, dat nergens in Europa de voorraden bijzonder groot zijn, terwijl op het tegenwoordig prijsniveau de vraag groot is. Vooral op het Continent was de vraag groot, ook Zuid-Europa trad herhaaldelijk als koper van ladingen op. Argentijnsche zoowel als Australische tarwe, trok in hoofdzaak de belangstelling. De Engelsche markten volgden de Continentale, doch hier was het voornamelijk Canadeesche tarwe, die de aandacht trok. Duitschland is nog steeds niet in staat nieuwe inkoopten te doen door gebrek aan kapitaal. Dientengevolge was ook Nederland nog overstromd met offertes van Deutsche houders, die hun contracten niet konden opnemen. In de laatste dagen is dit aanbod wel wat kleiner geworden, doch nieuwe zaken met de exportlanden konden in ons land nauwelijks tot stand komen, daar de tweede hand aanmerkelijk goedkoper aanbod. Ook de Noord-Amerikaansche markten waren vast gestemd. Van 28 April tot 5 Mei liep Chicago voor den Mei-termijn op van \$ 1,03 tot \$ 1,04¹/₈. Winnipeg, dat op 28 April \$ 0,99¹/₂ noteerde, sloot op 3 Mei op \$ 1,02⁵/₈. In Zuid-Amerika zijn de fluctuaties in de termijnmarkt gering en de verhooging heeft hier slechts weinig te beteekenen.

De oogstberichten zijn over het algemeen in Europa niet ongunstig. In het Noord-Westelijke gedeelte is het weer tamelijk koud geweest, wat wel eenige vertraging in den groei met zich brengt. In Frankrijk was het evenwel over het algemeen zeer gunstig; in Italië is men over het weer niet erg tevreden. Wat de Vereenigde Staten betreft, krijgt men

eenigszins tegenstrijdige berichten. Ook de particuliere oogstramingen van wintertarwe loopen nogal uiteen. Over het algemeen verschillen zij weinig van de raming om dezen tijd van verleden jaar, met de neiging, de opbrengst eenige procenten lager te stellen. In het Noord-Westen is het zaaien van zomertarwe nu vrijwel afgelopen. Betrouwbare schattingen over de bezaaide oppervlakte zijn nog niet ontvangen, doch voorloopige gegevens duiden aan, dat deze ongeveer 15 à 20 pCt. kleiner dan verleden jaar zal zijn. De berichten uit Canada blijven gunstig. Toch zal men gedurende het heele seizoen zeer gunstig weer in Canada moeten hebben, wil men een even grooten oogst als het vorige jaar bereiken en het feit, dat de markt op het tegenwoordige niveau zoo stabiel blijft, geeft velen koopers moed, daar het niet waarschijnlijk is, dat Canada en Argentinië wederom even groote oogsten als verleden jaar zullen hebben. Hier staat tegenover, dat hoogstwaarschijnlijk de niet-Europeesche landen het volgend seizoen niet die groote hoeveelheden zullen betrekken, die zij in het afgelopen seizoen betrokken hebben, ofschoon men volgens velen toch ook in de toekomst in grooter mate rekening zal moeten houden met de importbehoefte van de niet-Europeesche landen, dan men tot nu toe gewoon was te doen. Het inzicht in de tarwemarkten wordt daardoor des te moeilijker, aangezien men dan ook goed op de hoogte dient te zijn van de toestanden in landen zooals Japan en China, wat geenszins eenvoudig is.

Eenige weken achter elkaar waren de verschepingen naar Europa tamelijk gering, doch in de afgelopen week waren zij wederom grooter, waarschijnlijk ten gevolge van de meerdere vraag, die in Europa de laatste twee weken is ontstaan. De sedert 1 Augustus naar Europa verscheppte hoeveelheid scheidt slechts zeer weinig met hetgeen een jaar geleden naar Europa afgeladen werd. Naar niet-Europeesche havens bedragen de verschepingen bijna het dubbele, nl. 15,1 miljoen tegen verleden jaar 8 miljoen qrs. Wegens het gebrek aan maïs is ongetwijfeld in den laatsten tijd nog een aanzienlijke hoeveelheid tarwe voor kippenvoer gebruikt. Daar evenwel de afladingen van maïs de laatste weken groot geweest zijn, zal deze vraag wel spoedig ophouden.

Ook deze week zijn van La Plata de maïs-verschepingen zeer groot geweest, doch ten gevolge van een algemeene werkstaking is het aanbod voor spoedige verscheping verminderd. Bovendien deed zich het verschijnsel voor, dat men op verschillende Europeesche markten tot de ontdekking kwam, dat de voorraden wel wat al te gering waren en dat men zich, nog vóór de groote aanvoeren van La Plata beginnen aan te komen, van maïs diende te voorzien. Dientengevolge vonden verschillende partijen Russische en Roemeensche maïs plaatsing tot goede prijzen. Het aanbod van Roemenië is trouwens afgenomen, althans naar de Noordelijke havens. Op het oogenblik schijnt men naar Italië en andere Zuidelijke landen hoogere prijzen te kunnen maken. Noord-Amerikaansche maïs speelt in Europa slechts een kleine rol. Nederland en Engeland zijn de eenige landen,

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Met	Maïs Met	Haver Met	Tarwe Met	Maïs Met	Lijnzaad Met
3 Mei '24	103 ³ / ₈	77 ³ / ₈	46 ¹ / ₂	11,15	7,70	19,15
26 Apr. '24	103 ³ / ₈	76 ⁷ / ₈	46 ³ / ₄	10,85	7,75	19,15
3 Mei '23	119 ¹ / ₂	80 ³ / ₈	44 ¹ / ₂	12,05 ¹	8,60 ¹	21,95 ¹
3 Mei '22	144 ⁷ / ₈	62 ⁷ / ₈	37 ³ / ₄	13,60	8,20	21,70
3 Mei '21	142 ¹ / ₂	60	35 ³ / ₄	16,35	7,60	14,75
20 Juli '14	82	56 ³ / ₈	36 ¹ / ₂	9,40	5,38	13,70

1) Per Juni.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	5 Mei 1924	28 April 1924	7 Mei 1923
Tarwe*	12,—	12,—	13,50
Rogge (No. 2 Western) ..	9,60	9,70	10,85
Maïs (La Plata)	225,—	230,—	214,—
Gerst (48 lb. malting) ...	196,— ⁴	202,— ⁴	185,—
Haver (38 lb. white clipp.)	9,80 ⁵	9,70 ⁵	10,70
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad)	11,25	12,40	11,10
Lijnzaad (La Plata)	393,—	395,—	440,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

*No. 2 Hard/Red Winter Wheat. 4) Donaugerst. 5) Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	27 April/3 Mei 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	27 April/3 Mei 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	1924	1923
Tarwe	32.352	320.332	238.110	1.829	13.957	17.811	334.289	255.921
Rogge	4.553	187.542	148.660	—	3.325	485	190.867	149.145
Boekweit	1.025	8.313	5.050	—	—	—	8.313	5.050
Maïs	15.536	229.785	221.096	3.674	33.163	34.382	262.948	255.478
Gerst	6.427	113.669	58.475	1.617	22.090	4.127	135.759	62.602
Haver	670	74.392	29.274	—	—	533	74.392	29.807
Lijnzaad	6.563	87.496	49.722	3.048	33.891	41.520	121.387	91.242
Lijnkoek	5.500	69.374	78.513	—	700	—	70.074	78.513
Tarwemeel	6.116	88.524	26.177	—	7.981	3.864	96.505	30.041
Andere meelsoorten	—	3.256	627	—	—	—	3.256	627

die iets van beteekenis importeeren, doch ook voor deze landen zijn de hoeveelheden gering. De prijzen in Chicago gingen beurtelings op en neer, doch de grondtoon was vast, voornamelijk ten gevolge van de regelmatig afnemende zichtbare voorraden. Verleden jaar heeft men het verschijnsel gehad, dat gedurende den zomer geleidelijk de geheele voorraad verdween, zoodat in het najaar zeer hooge prijzen voor direct leverbare maïs betaald moesten worden. Niettegenstaande den officieel zooveel grooteren oogst, is de zichtbare voorraad op dit oogenblik nog kleiner dan een jaar geleden en ofschoon meermalen grootere aanvoeren voorspeld worden, blijven deze toch nog maar steeds achterwege.

Voor gerst bleef Duitschland de beste markt. Vooral Russische gerst werd daar in flinke hoeveelheden gekocht. Overigens ging in dit artikel niet veel om. De prijzen bleven vrijwel onveranderd.

Ook voor haver waren er geen veranderingen van beteekenis. De aangeboden hoeveelheid is nog steeds ruim voldoende voor de vraag.

In lijnzaad was de stemming vast, mede ten gevolge van een geleidelijke verbetering der olieprijsen. In Noord-Amerika verwacht men, in verband met de vermindering van den tarwe-uitzaai een groote vermeerdering van uitzaai van lijnzaad, doch de voorloopig ontvangen berichten bevestigen niet, dat deze vermeerdering zoo geweldig groot zal zijn als door sommigen verwacht werd. Natuurlijk moet men er rekening mede houden, dat, indien men eenigszins kunstmatig den uitzaai van lijnzaad forceert, deze geleidelijk zal geschieden op landen, die daarvoor minder geschikt zijn, wat wel eens ernstige teleurstelling voor de betreffende boeren ten gevolge zou kunnen hebben.

SUIKER. NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Aug.	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per	Cuba's 96 pCt. c.i.f.	
			Mei/Juni	Mei	
		Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
2 Mei '24	f 27 7/16	47/6	22/7 1/2	23/3	6,03
25 Apr. '24	„ 27 3/4	61/6	22/9	24/-	6,28
2 Mei '23	„ 37 1/8	71/-	23/9	32/-	7,87
2 Mei '22	„ 23 1/8	52/9	17/10 1/2	13/3	3,98
4 Juli '14	„ 11 13/32	18/-	—	—	3,26

Volgens F. O. Licht was in Duitschland het weer gedurende Maart en April te ruw en is het grondwerk op de bictvelden intusschen ongeveer 4 weken ten achter geraakt, zoodat, indien de omstandigheden niet weder ongunstiger worden, dit eerst tegen half Mei afgelopen zal zijn. Of de achterstand in de ontwikkeling van het gewas in de volgende maanden door beter weer zal worden ingehaald, moet thans worden afgewacht.

Ook in Tsjechoslowakije, Frankrijk, België en Nederland was het weer de oorzaak van vertraging in veldwerk en uitzaai.

F. O. Licht geeft de volgende raming van het met beetworpen te beplanten areaal in Europa, welke nog grotendeels gebaseerd is op veronderstellingen:

	1924/25	1923/24	1922/23
	H.A.	H.A.	H.A.
Duitschland	390.000	338.554	358.339
Tsjechoslowakye	290.000	225.712	184.591
Frankrijk	190.000	149.848	127.450
Holland	75.000	67.226	55.956
België	85.000	72.264	59.176
Zweden	48.000	43.700	16.716
Denemarken	33.000	30.300	24.330
Polen	170.000	141.217	109.353
Hongarije	80.000	46.037	28.775
Oostenrijk	15.000	12.889	10.584
Roemenië	45.000	39.100	22.500
Joego-Slavië	35.000	28.750	22.000
Italië	95.000	93.000	85.000
Rusland	310.000	248.353	175.608
Overige landen	114.000	96.187	84.215
Totaal in Europa..	1.975.000	1.633.137	1.364.593

Dit zou eene uitbreiding beteekenen van bijna 21 pCt. vergeleken bij verleden jaar.

In Amerika toonde de markt deze week, behoudens eene opleving op 29 ll., veroorzaakt door de opstandberichten uit Cuba, eene dalende richting. De openings- en slotnoteeringen voor Spot Centrifugals waren d.c. 6,15 en 5,96, terwijl die op de termijnmarkt met het daartusschen

liggende hoogste punt waren: Mei 4,40/4,59/4,20; Juli 4,59/4,76/4,33; September 4,60/4,77/4,38 en December 4,19/4,38/4,05. Guma's op Zaterdag gepubliceerde laatste raming van den Cuba-oogst met 3.900.000 tons, heeft dien dag dan ook de flauwe stemming allerwege geaccentueerd.

Cubasuiker voor Meiverscheping werd de eerste dagen der week verhandeld tot prijzen op- en neergaande tusschen d.c. 4,37 1/2 en d.c. 4,50 c. & f. New York, waarna afdoeningen plaats vonden tot d.c. 4,25 en tot dezen prijs verder aanbod bleef bestaan.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1924	1923	1922
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 26 April '24	94.472	122.662	198.664
Tot. sedert 1 Dec. '23-26 Apr. '24	2.736.563	2.667.640	2.305.117
Aantal werkende fabrieken ..	134	87	163
Weekexport 26 April '24.....	81.483	121.140	157.391
Tot. sedert 1 Jan. '24-26 Apr. '24	1.818.609	1.912.385	1.307.627
Totale voorraad op 26 April '24	917.954	756.155	1.084.047

Op 3 Mei was de totale productie der afgemalen fabrieken 5.490.000 zakken, tegen 5.520.000 zakken verleden jaar op dien tijd, of ongeveer 40.000 tons meer, terwijl het aantal nog malende fabrieken thans 126 bedraagt, tegen 65 in 1923.

In Engeland vond na eene periode van afwachting der begroting een levendigen handel plaats toen bekend werd dat het invoerrecht ingaand 20 April l.l. verlaagd was met 14/- per cwt., hetgeen nog meer was dan algemeen verwacht werd. Bij de lager afkomende New Yorkse noteeringen verflauwde de stemming aldaar echter eveneens.

De zichtbare voorraden bedragen volgens F. O. Licht:

	1924	1923	1922
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Mrt. '24	830.858	868.491	614.577
Tsjechoslowakije 1 Apr. '24..	373.257	257.395	258.943
Frankrijk 1 Apr. '24	128.089	148.134	104.868
België 1 Apr. '24	61.593	57.343	71.380
Holland 1 Apr. '24	35.590	75.152	104.738
Engeland 1 Apr. '24	285.120	295.625	225.800

Totaal (Europa).. 1.714.507 1.702.140 1.380.306
Ver. Stat. 9 Apr. '24

Cuba (alle havens) 19 Apr. '24 904.965 754.633 1.053.758

Totaal .. 2.782.648 2.656.319 2.650.392

De oogst van Formosa wordt door het Japansche Gouvernement geraamd op 427.000 tons tegen 342.000 tons verleden jaar.

Op Java vonden eenige herverkoopen plaats van No. 16 en hooger eerste helft Juni verscheping tot f 15,50, waarna de prijzen aantrokken op berichten van den Cuba-opstand en Mei-verscheping No. 16 en hooger tot f 16,— en Superieur tot f 17,75 werd verhandeld. Daarna ging er nagenoeg niets meer om en zijn de noteeringen basis Superieur Mei-levering f 17,50, Juni f 16,50, Juli f 15,75 en later f 15,37 1/2.

Hier te lande hadden na kalme opening de berichten der Cuba-revolutie en der verlaagde Engelsche invoerrechten, welke de contramine tot dekken noopten, eene vaste marktstemming ten gevolge. Mei werd tot f 32,75, Augustus tot f 23,25 en December tot f 24,62 1/2 afgedaan. Toen New York echter weer lager afkwam, verflauwde ook hier de stemming en sloot de markt kalm op eene noteering van f 27,37 1/2 voor Augustus en f 24,37 1/2 voor December, terwijl Mei wegens groot aanbod aan het slot zelfs tot f 31,37 1/2 werd afgedaan. De omzet bedroeg deze week 5700 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 23 April 1924.

Bij de hervatting van den handel op Maandag na Paschen daalden prijzen van Amerikaansche katoen aanzienlijk, hetgeen grotendeels wordt toegeschreven aan het gunstiger weer in de katoendistricten, de vrees voor moeilijkheden in de districten der Amerikaansche spinnerijen en den beteren sterlingkoers. Ook de Liverpoolmarkt volgde de daling in New York; op een zeker oogenblik daalden de eerstkomende future-maanden zelfs bijna 100 punten, terwijl het slot van gisterenavond 95 punten lager was dan verleden Zaterdag. De markt is echter nog niet weer geheel op zijn verhaal na de vacantiedagen, hoewel de opening van vanmorgen slechts enkele punten beneden het slot van gisterenavond noteerde.

Prijzen van Amerikaansche garens waren gisteren vast en Spinners voelden er weinig voor de daling in het ruwe materiaal te volgen. Er waren echter weinig aanvragen aan de markt en over het algemeen zijn niet veel zaken tot stand gekomen. Naar Egyptische cops bestond wel

eenige vraag, terwijl er zoowel van het continent als van Indië biedingen aan de markt waren voor 60½ tot 100½ Eg., hoewel de limites eenigszins te laag waren.

Ook de doekmarkt ondervindt nog den invloed van de vacantie en van de talrijke biedingen van voor-Paschen is nu nog maar weinig overgebleven; dit is ook grotendeels een gevolg van den loop der katoenprijzen, daar de tijd nadert, waarin de nieuwe oogst haar invloed op de prijzen zal doen gelden. Desniettegenstaande blijven doekprijzen vast, gesteund door de vaste houding van spinners en prijsconcessies zijn moeilijk te verkrijgen. Zooals reeds boven gezegd is de markt nog niet van de vacantie hersteld en is het moeilijk iets definitiefs over den stand van zaken te melden.

Manchester, d.d. 30 April 1924.

De groote stijging in Amerikaansche katoen gedurende het laatste gedeelte van de vorige week werd niet geheel door Liverpool gevolgd, hoewel prijzen daar 40 tot 50 punten stegen, terwijl de huidige Liverpoolnoteeringen slechts iets lager zijn dan verleden week. De slotnoteering voor Liverpool is slechts een paar punten hooger dan de opening, hoewel deze op den 11den 200 punten hooger noteerde. De vraag naar locokatoen is van weinig beteekenis, doch zijn er gisteren vrij belangrijke zaken in Amerikaansche katoen voor export geboekt, terwijl er eveneens flinke verkoopen in Egyptische katoen plaats hadden. De ontvangsten in de havens bedroegen 873.000 balen meer dan verleden jaar, de uitvoer naar Engeland bijna 300.000 balen en naar het Continent 400.000 balen meer. Oogstberichten, zoowel in Amerika als in Egypte, luiden over het algemeen bevredigend.

Spinners van Amerikaansche garens doen hun best hun prijzen staande te houden, doch deze zijn wel iets lager dan in het begin van de week. Over het algemeen zijn de marges van Amerikaansche spinners echter wel verbeterd; fully middling katoen noteerde 1 Januari j.l. 21.06 en 32er twistcops 27½, d. terwijl deze prijzen gisteren resp. 17.71 en 26½ bedroegen. Spinners beweren echter, dat in de afgelopen 14 dagen prijzen minstens 50 punten achteruit zijn gegaan. Er bestond gisteren een goede vraag naar Amerikaansche garens, speciaal ringgarens, doch zijn de steeds terugkerende fluctuaties in katoenprijzen wel een beletsel voor den goeden gang van zaken, hoewel er in de meestgevraagde kwaliteiten flinke zaken tegen behoorlijke prijzen gedaan zijn. Gedurende het laatste gedeelte der vorige week, bestond er een goede vraag naar getwijnde garens voor het Continent, doch over het algemeen is de exportvraag momenteel slecht. Naar Egyptische garens heerscht een goede vraag. Er zijn enkele flinke orders in cops geplaatst terwijl er eveneens voor getwijnde garens, zoowel gewoon als gezengd, belangstelling bestaat. Het wordt nu moeilijker vlugge levering voor Egyptische garens te krijgen. Prijzen van garens van Uppers gefabriceerd zijn duurder in vergelijking met die gemaakt van de betere klassen.

In de doekmarkt is de flauwe stemming, door de Paaschvacantie veroorzaakt, thans weer geheel verdwenen en de vraag weer aanzienlijk toegenomen. Over het algemeen is de positie echter door de voortdurende fluctuaties in katoenprijzen en de vaste houding van spinners niet verbeterd. De overzeesche markten verwachten als gewoonlijk bij elke daling van katoenprijzen concessies te kunnen verkrijgen, doch worden hierin door de vaste garenmarkt meestal teleurgesteld en doekprijzen blijven dan ook over het algemeen vast. Op het oogenblik zijn de looms in Lancashire beter bezet dan sedert maanden het geval geweest is; zaken zijn echter nog van weinig beteekenis; dat de voorraden op de overzeesche markten gering zijn bewijst wel het feit, dat bij de vaste stemming van spinners, vaste doekprijzen en onzekere katoennoteeringen de vraag der overzeesche markten blijft voortduren. Ook Egyptische doekprijzen zijn bepaald vaster en de stijging in deze artikelen nog van meer beteekenis dan in de Amerikaansche sectie.

23 Apr. 30 Apr. Oost.koersen. 22 Apr. 29 Apr.
Liverpoolnoteeringen. T.T. op India 1/4 1/8 1/4 1/8
F.G.F. Sakellaridis 22,40 23,15 T.T. op Hongkong 2/4 2/4 1/8
G.F. No. 1 Oomra 11, - 10,90 T.T. op Shanghai 3/2 3/2

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	2 Mei 1924	25 April 1924	17 April 1924	2 Mei 1923	2 Mei 1922
New York voor Middling ...	30,15 c	31,— c	30,70 c	27,95 c	19,90 c
New Orleans voor Middling	29,88 c	30,88 c	30,75 c	27,— c	17,87 c
Liverpool voor Fy Middl. ...	17,85 d	18,20 d	18,85 d	15,07 d	10,60 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '23 tot 2 Mei '24	Overeenkomstige periode	
		1922-'23	1921-'22
Ontvangsten Gulf-Havens.	6.396	5.484	5.301
" Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1.553	1.234	1.354
" " 't Vasteland.	2.976	2.489	2.673
" " Japan	554	559	797

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	2 Mei '24	Overeenkomstig tijdstip	
		1923	1922
Amerik. havens	453	439	894
Binnenland	435	565	974
New York	—	—	—
New Orleans	—	—	—
Liverpool	311	356	518

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijdendijk.)

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No.7	Voorraad	Prijs No.4	
3 Mei 1924	1)	1)	1)	1)	1)
26 Apr. 1924	262.000	26.000	1.070.000	27.500	6 ⁵ / ₁₆
19 „ 1924	237.000	25.600	1)	1)	6 ⁹ / ₁₆
3 Mei 1923	1)	1)	1)	1)	1)

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
3 Mei 1924....	40.000	3.126.000	161.000	8.655.000
3 Mei 1923....	6.000	2.346.000	18.000	6.264.000

1) Feestdag.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Mei 1924 in duizenden balen.

	1924	1923	1922	1921	1920
Voorraad in Europa..	1.658	1.900	2.324	1.904	2.006
Stoomend { Brazilië ..	288	533	525	567	702
n. Europa { Oost-Indië.	47	5	18	9	—
	1.993	2.438	2.867	2.480	2.708
Voorraad Ver. Staten	652	1.033	1.011	2.104	1.809
Stoomend } naar } Brazilië ..	474	164	630	499	283
Ver.Staten }					
	3.119	3.635	4.508	5.083	4.800
Voorraad in Rio	239	936	1.716	590	344
" „ Santos ..	1.057	1.535	2.598	2.867	2.414
" „ Bahia ..	30	17	15	40	23
Totaal	4.445	6.123	8.837	8.580	7.581
Op 1 April	3.964	6.984	9.140	8.687	8.174
	1923	1922	1921	1920	1919
Op 1 Juli	5.340	8.639	8.700	6.750	10.336

NEDERLANDSCH-INDISCHE THEE.

(Opgave Pakhuismeesteren van de Thee.)

(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 31 Maart 1924	58.987
Sedert aangevoerd	38.884
	97.871
Sedert afgeleverd	19.572
Voorraad heden (Entrepôt en Consumtie)	78.299
Waarvan in de eerste hand	31.468

Amsterdam, 30 April 1924.

RUBBER.

In het begin van de afgelopen week konden de prijzen zich handhaven, doch na enkele dagen trad een daling in, terwijl vooral aan het slot de prijzen snel afnamen.

De markt sluit flauw, op de volgende noteringen:

			einde voorafgaande week:	
Smoked Sheets	Mei	67½ ct.	69	”
”	”	67½ ”	69½	”
”	”	Juli/Sept.	71	”
Prima Crepe	Mei	66½ ”	67	ct.
”	”	Juni	67	”
”	”	Juli/Sept.	67½	”
6 Mei 1924.			68½	”

COPRA.

De markt was deze week aanvankelijk flauw gestemd, doch op het lagere niveau kwam er meer belangstelling van de fabrikanten. De premie voor stoomend en vroeg afading wordt steeds kleiner.

De noteringen zijn:

Nederl.-Ind. f.m.s.	April afading	”	31¼
”	”	Mei	”
”	”	Juni	”
”	”	Juli	”
5 Mei 1924.			31,—

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
5 Mei 1924..	63.7/6	69.5/-	235.12/6	29.17/6	30.7/6
28 Apr. 1924..	63.12/6	69.12/6	243.17/6	31.15/-	31.15/-
22 „ 1924..	64.12/6	70.12/6	247.17/6	32.17/-	32.12/6
14 „ 1924..	64.7/6	70.5/-	246.12/6	32.—	32.7/6
7 Mei 1923..	70.12/6	79.15/-	210.7/6	25.—	32.2/6
20 Juli 1914..	61.—		145.15/-	19.—	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

GRAAN.

Data	Petro- grad Londen /R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol kanaal	Rotter- dam	Engel- land
28 A.-3 Mei 1924	—	14/- ^a	14c ¹	—	30/5	30/5
21-26 April 1924	—	14/3 ^a	14c ¹	—	28/7	28/7
30 A.-5 Mei 1923	—	20/- ^a	3,25 ^a	2/6	33/-	33/-
1-6 Mei 1922	—	—	3,12½ ^a	4/3	32,6	32,6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Gothen- burg
28 A.-3 Mei '24	5/-	11/6	13/3	13/-	4/4½	—
21-26 April '24	5/1½	11/6	13/4½	13/4½	4/7½	—
30 A.-5 Mei '23	6/9	10/11	11/1	13/6	5/6	7/-
1-6 Mei '22	6/6	12/6	14/3	14/-	5/3	8/-
Juli 1914	fr. 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

¹⁾ Am. cents per 100 lbs. ²⁾ Per ton d.w. ³⁾ \$ per ton kolen.

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivo- stock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
28 April-3 Mei 1924..	23/9	28/9	31/-	27/6
21-26 April 1924..	23/7	28/7	31/-	27/6
30 April-5 Mei 1923..	29/-	32/6	35/-	35/-
1-6 Mei 1922..	19/-	27/3	35/-	30/-
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
²⁾ Overige noteringen per ton van 1015 KG.

RIJNVAART.

Week van 28 April t/m. 3 Mei 1924.

Het verkeer was in de afgelopen week tamelijk druk. De aanvoeren bestonden hoofdzakelijk uit erts. De beschikbare scheepsruimte bleef tot het laatst der week voldoende om aan de aanvraag te voldoen.

Ertsvrachten werden tot 1 Mei gemiddeld genoteerd met f 0,60—0,70 met ¼—½ lostijd, daarna liep de vracht op tot f 0,90—1. Voor den Bovenrijn bedroeg de vracht voor ruwe producten in doorsnee f 1,60 per last.

De waterstand was tot ongeveer het midden der week normaal, daarna sterk wassend.

Het sleeploon liep geleidelijk van het 55 cts. tot 75 cts. tarief op.

**INKLARINGEN.
VLISSINGEN.**

Landen van herkomst	April 1924		April 1923	
	Aantal schepen	M ³ .	Aantal schepen	M ³ .
Binnenl. havens.	1	1.958	2	23.983
Groot-Brittannië	34	269.530	31	249.158
Duitsland....	1	3.896	—	—
Zweden.....	—	—	3	4.338
België.....	1	1.882	1	1.023
Italië ¹⁾	4	7.491	3	474
Levant ²⁾	10	6.481	4	2.425
Totaal....	51	291.238	44	281.401
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	40	253.166	34	256.606
Britsche.....	7	27.582	2	18.471
Duitsche.....	2	8.107	3	3.449
Noorsche.....	1	1.958	—	—
Belgische.....	1	425	3	1.602
Zweedsche.....	—	—	1	1.208
Vereen. Staten..	—	—	1	65
Totaal....	51	291.238	44	281.401

¹⁾ Bijleggers. ²⁾ Sleepbooten.

(Barend Stofkoper & Co.)

The Anglo-South American Bank, Ltd.

Kapitaal en Reserves meer dan £ 13.000.000,—.

Argentinië - Chili - Uruguay -
Peru - Mexico - Barcelona -
Bilbao - Madrid - Vigo - Sevilla -
Valencia.

Bank- en Wisselzaken,
Handelscredieten.
Incasseeren van documentaire
wissels.
Aan- en verkoop van Effecten.

Hoofdkantoor: 62 Old Broad Street, London E.C.

The Anglo-South American Bank Ltd. is ook vertegenwoordigd in de Vereenigde Staten door de Anglo South American Trust Company, New York (erkend volgens de wetten van den staat New York), in Frankrijk door de Banque Anglo-Sud Américaine, Société Anonyme, Parijs, en in Brazilië en in geheel Centraal Amerika door haar zuster-instellingen: The British Bank of South America Ltd. - The Commercial Bank of Spanish America Ltd.